

СВОБОДА

LIBERTY

Часопис для руского народа в Америці і орган „Руского Народного Союзу“.

Рік XVI. Нью Йорк. Четвер, 17-го Вересня 1908. Число 38

Vol. XVI. New York, N. Y. Thursday, September 17, 1908. No. 38

Наш боляк.

(Конець.)

В нинішніх часах існують на світі різні товариства, які нібито кладуть собі за ціль поступ, рівність, волю, братерство, і взагалі моральне моральне і матеріальне піддвигнене людства, а в практиці годяться свободу чоловіка від в'язів релігії, всаджують Бога в Його престола, пирять „царство розуму“ між людьми, або входять в заговор на теперішній суспільний лад і стараються вивернути його до гори ногами за одним замахом і незаконними способами. Такі товариства є тайні і явні після сего, чи свою роботу вони роблять скрито, чи явно, публічно. До перших належать прим. товариства вільно-мударів, або масонів, як їх звичайно називають; до других такі товариства як анархістичні або нігілістичні.

Католицька церква все розкривала остаточні заміри таких товариств і осуджувала їх як „товариства нечесні“ (societates inhonestae), зборюючи вірним до таких товариств належати. Говорачи ж специфічно (докладніше), церков накладає на такі товариства тяжку кару, а саме, екокомуніку, в яку попадає кожний член вже самим фактом приналежності до таких товариств без оренча церковних властей¹⁾ і знате якої задержує собі сам Папа римський. І до таких заборонених церковю товариств — підношу се з натиском — належать не лише сі, які вимінюють церковні закони поіменно, але взагалом всі такі товариства, „які виступають явно або скрито проти церкви або проти законних властей.“²⁾ І треба мені ще додати, що не в'явності або скритості якогось товариства треба судити про те, чи воно дозволене, а лише і єдино в дійсній цілі, до якої дане товариство стремить. Що більше, церковні закони чи радше окружні писма (енцикліки) римських Пап по дають загальні правила, якими мають руководити ся церковні настоятелі в опіюванню під виглядом моральним чи релігійним якихось товариств, і сам навіть єпископ може заборонити під загрозою церковних кар якесь товариство у своїй провінції, коли видить, що ціль його роботи виходить на шкоду церкви.

Розказавши оттак в кількох словах про се, за що і які товариства обкладає церков своєю клятвою, слід би мені тепер спитатись, чи „Соединеніє Греко-Каф. Русских Братств“ в Америці має сі прикмети (критерії), які кваліфікували його між такі товариства. Говорю: так і безумовно так! Правда, не можнаб Соединеніє прямо назвати прим. товариством масонським, бо воно не зовсім ще „полюбило більше темряву, як світло“, воно не тайне і не має ще масонських ритуалів (обрядів) ані масонських степенів і чинів. Так само не можнаб назвати Соединеніє товариством анархістичним або нігілістичним, бо ж воно не ширить перервотних під виглядом суспільним ідей ані не фабрикує бомб чи петард. Но те все нічого не значить. Католицька церква, як вгорі сказано, осуджує і заборонює всякі товариства без вигляду, якби вони там і звались, котрі лише явно або скрито виповили війну церкві, котрі церков побивають, хоч в засаді мають вони навіть иньшу ціль на меті (etsi alium finem intendere profiteantur³⁾). Різні є товариства людей (розумій: які можуть підпасти під церковні кари) — говорить Папа Лев XIII. — котрі, хоч і різняться за назвою... формою і початком, та проте лущать ся з собою певною спільністю цілі і подібністю своїх провідних думок і сходять ся в дійсності (in re) з товариством масонів, яке є для них немов якимось осередком⁴⁾. Сі слова великого Папи дадуть ся живцем пристосувати до Соединенія під теперішню хвилю, бо вгадана організація чи радше її проводирі роблять тепер таку самісеню роботу, що й різні організації масонські чи які-там, особливо ж в Європі. І дарма заслонюватись тим, що, мовляв, статут кладе Соединенію за ціль підпомагати вдови і сироти, підносити морально і матеріально наш народ в Америці і т. д. Хоч і є така ціль Соединенія, то вона тепер ані не єдина ані не найважніша; „первая і большая“ ціль Соединенія днес є нищити, тараном валити в гр. кат. єпископа, а de facto в гр. кат. церков. Тай не можна в жаден спосіб говорити, що поборовають гр. катол. єпископа не значить те саме, що саму гр. кат. церков. Ні, се одно і те саме. Бо й придивім ся трошки ближше сій тактиці, якою послугують ся днес різні всроги церкви в боротьбі з нею.

Яких одже способів уживають такі заборонені

церквою товариства чи взагалі вороги церкви в ширенню своєї протирелігійної роботи? Чи ударають вони все просто, так сказати-б, прапством на самого Бога, на церков або на правди віри? Певно, вони й так роблять; во звичайно вони стремлять до своєї цілі иньшими і то не прямими дорогами. Імэнно, вони йдуть походом і бють всею силою на слуг церковних, на Папу, єпископів, священників, бо вони знають дуже добре, що коли з'огидять і цілком підкопають повагу церковних представників у народа, тоді сей народ відвернеть ся від своїх духовних провідників, а тим самим і від церкви. Як на війні жовніри мають наказ убивати поперед всео офіцерів, комендантів, бо без провідників саме військo буде товпою без дисципліни і порянку, з якою можна собі вже дати лекше і скорше раду, так само і вороги церкви ударають передовсім у церковних, так сказати-б, комендантів, бо коли їх убють морально в очах пастви, тоді попадає вона легко в їх сіті або розлетить ся, „Поражу пастиря — сказав Христос¹⁾ а розійдуть ся вівці стада“.

Що воно дійсно так є, я наведу два приміри з нинішніх таких часів. Як звісно, у Франції поухвалено для церкви драковські закони. Позамікали там і покасували церкви, порозгонили монастирі, відбрали клерова пенсію, постригли питомців духовного стану в рекрути, одним словом, уряд обійшов ся з церквою справді „по радикальному“. Но чи французький уряд взяв ся переводити таку „реформу“ в церкві оттак ні сіло ні пало? Ні! Жидівсько-масонські товариства „Grand Orient“ (великий Схід) і „Supreme Conseil“ (майїстна Рада) приготували почву для такої роботи уряду цілими роками. Як? — Пресою, газетами. І писали немов на розказ команди тисячі брукових газет неситовені річі на єпископів і священників і розкидали їх між народ і підкопували в нім тим способом почину і привязане до духовенства і до церкви; доходило навіть до сего, що священник не міг в клерикальній уборі явитись, особливо під вечір на вулицях Парижа, бо із за углів міські драбуги і уривші гаюкали за ним „A bas la calotte“ (Долой колпак)²⁾ або „A bas l'eglise“ (Долой церков); навіть в публічних виходах смарували на священників всякі масні пашквілі. Я мав як раз тоді щасте, чи нещасте бути в Парижі, і що говорю, тежорю з практики. І такою роботою діпняли часописи свого, бо вони забаламутили і знаркотизували народні маси так, що сей французький народ з природи палкий і поривистий приглядав ся описля майже зовсім байдуже, як уряд рабував церкви і ділив добич між своїх приверженців... Се один примір.

А другий примір такий. В минулім році задумали італійські масони вигнати конечно науку релігії із шкіл і „упорядкувати“ взагалі церков в Італії так само, як і в Франції. І позпочинали вони свою роботу зовсім на той самий лад, що й французькі масони. Імэнно, „вишпирали“ вони, що черниця в Мілані, іменем Джузеппіна Фумагаллі, провадила діточу школу, в якій два оо. Дон Ріва і Дон Льонго мали управляти найогиднішу розпусту. І вдарили в бубни і заграли в ерихонські сурми італійські часописи від одного до другого кінця півострова: „Долой з священством“, „Долой з Ватиканом“... Якийсь дивний „припадок“ хотів, що нараз в тім самім часі відкрили аргусові очі масонів, що й і в хлопчій школі оо. Салезіанів в Турині допускають ся самі вчителі рафінованого бестяліства на своїх учениках, що держать о півночі „чорні служби божі“ і вимагали навіть якогось 14-літнього хлопчину Бессо, який мав списати у своїх шкільних зошитах як те все відбувалось. І знова підняв ся по цілій Італії пекольний крик проти духовенства і церкви і знов залунали і загуділо як в улію оє і шерпенів... А великий майстер італійської масонерії нікий Етторе Ферраро слав циркулярі до всіх масонських лож та звивав до рішучости і витревалости в боротьбі, бо аж тепер прийде кінець церкві в Італії... Но сі „справки“ духовних осіб прийшли в кінці перед кримінальний суд і хоч як строго пореоджено слідство, показало ся, що Джузеппіна Фумагаллі не була взагалі черницею, а звичайною собі опуканидею, що кардинал Мілану звертав ся до поліції, щоб закарала її носити чернечу одіж, що згадані в горі оо. не могли допускати ся лайдаств, бо вони нічого не знали ані про Фумагаллі, ані про її школу. А так само скінчив ся і другий „case“, бо рівнож показалося, що всі газетарські писанини на оо. Салезіан були найнижчейшими видумками, брехнями здовж і поперек, бо вони вели школу у себе як найбільше вірцево.

...Ось такими способами послугують ся днес всякі „врата адова“ в боротьбі з Христовою церквою!

І на що ж я, шановний читачу, розказав тут трошки обширніше про сі диявольські способи, яких уживають вороги церковні себ то всякі тайні і явні товариства ворожі церкві у війні з нею? А, на віщо иньше, а лиш на се, щоб ти міг сам розсудити і відповісти собі на те питане: чи не таких самісенних средств в боротьбі проти гр. кат. єпископа, а тим самим і гр. кат. церкви уживають господинове верховоди Соединенія Гр. Каф. Русских Братств в Америці, що й тамті товариства, про котрі була мова? І чого то сі панове не виробляють з тим єпископом, як вони його копають, як чорнять, як місать з болотом, як вони уживають ся між праведним людом або розсипують між нею мов сі великі майстри масонерії різні циркулярі, завзиваючи його до бунту проти свого законного церковного зверхника, як скликають чи скликували вони свої збіговища на чорну раду над єпископом, як визулиси вони в сій боротьбі проти нашого Архипастира із всяких найосновніших навіть засад моралі, як роблять вони свою роботу підко, явно, тайно і підпольно, а з якою подиву гідною систематичністю і з рафінованою хитростію... Та, шановний читачу, се знаєш і я не потребу мабуть про се ширше тут тобі розказувати. Скажу лише, що якби взята до рук часописи найлютіших ворогів церкви, таких, які поставили, так сказати-б, своєю професією — викоринити Христову церков з лиця землі то можнаб перекопатись, що дуже часто сі часописи не моглиб видержати конкуренції із „Ам. Русским Вѣстником“, так як нема в них так безстыдного плагіату, такої безпошадности і зайлості, яка находить ся пераз на стовпцях органу Соединенія.

І чи може Соединеніє зватись організацією гр. кат.? Скажи, любий брате, чи тоді, як хто возьме щось другому злодійським способом, є сей „хто“ чесним чоловіком, а не злодієм? Як Соединеніє Греко-Каф. Русских Братств всює проти єпископа на спосіб масонів і взагалі таких товариств, на які церков наложила клятву, чи може воно бути гр. католицьким, а не того самого рода, як і сі товариства, від котрих воно переняло спосіб боротьби? Чи не стоїть воно на тім самім ґрунті, що тамті товариства? Так, ей Богу, що так! Коли Соединеніє вивішує собі тепер sign, фірму гр. кат., то се хіба чиста узурпація (неправне привласнене) і прсфанація (збещечене) сего імени, бо на ділі воно від року вже гр. католицьким не є. Прищиплювати Соединенію назву „гр. католицьке“, значить тільки, що приклеювати неприємно на фляху етикету прим. правдивого токайського вина, коли тимчасом в сій фляшці находить ся отрун.

Колиб так рішачі духовні сфери кат. церкви уміли явчїє Ам. Русского Вѣстника і читали його регулярно, так певно не повірили-б, що се орган гр. кат. братств, але що се орган таких товариств, які кат. церков вважала вже здавна за потрібне обложити тяжкими церковними карами. Можливо, що проводирі славної колєс гр. кат. організації Соединенія не розуміють, як слід сего, що вони роблять, бо вони зовсім засліплені — а звісно, що сліпа ненависть таж само, як сліпа, шалена любов, не числить ся ні в льогікою ві з консеквенціями (наслідками), — та проте тим більший жал і милосерде треба мати над сим добрим, бідним народом руським, який в нічим неповинний, а який вони тагнуть стрімголов в пропасть.

Гей, панове верховоди теперішнього Соединенія, схамейте ся вже раз і будьте люде тай перестаньте цькувати на свого єпископа, бо ж се від Бога гріх, а від добрих людей сором; викиньте з себе фарисейську надутість, бо Господь Бог має силу присмарити тих, що ведуть ся гордовито¹⁾; не плюйте Бога ради і не занечишуйте сеї криниці, з якої й ви самі пете воду; не будьте подібні до сих раків, про яких говорить наша народна пословиця, що пожалкував ся Бог над ними тай дав їм зваду очі. Час вже і скрайній час відложити — скажу за св. Павлом — діла темрявк, а облечи ся в зброю світла²⁾... Коли ж ви не опам'ятаєтесь і не навернете з блудної дороги, тоді мусить прийти одна із двох можливостей: або викопаєте під Соединеніє могилу і заспівають йому вічная пам'ять, або туманений вами народ розплющить очі, встане із легаргу і сам поверне своїй організації її давню славу, а з вами порахуєть ся так, як пристало.

Отсе вважав я за відповідне сказати про теперішнє Соединеніє, про сей справдішний боляк на тілі гр. кат. церкви і руского народа в Америці. Далека від мене роль ментора, ані не хочу я згуби сеї організації, ані не осуджую а взагалу членів Соединенія, бо ж вони зовсім безвинні. Се, що я сказав, сказав лише з надмірного болю, яким переповнене моє серце...

Dixi et salvavi animam meam.

о. П. Цюлтишин.

1) Се називаєть ся в церковнім праві excommunicatio latae sententiae. — Прим. автора.

2) Диви Н. Noldin, S. J. De praescriptis Dei et ecclesiae, стор. 800.

3) Н. Noldin, S. J. там-же.

4) Енцикліка Humanum genus з 20 жвїтня, 1884 р.

1) Марко 14, 27.

2) Значить тільки, що „долой священник“ — Прим. авт.

1) Дан. 4, 3—4. 2) Кор. 12, 13.

ЛЕВ ТОЛСТОЙ.

„Не можу мовчати“

(На днях оповістив „старець в Ясної Поляни“ отсей страшний акт обжалування кривавого царату в англійській пресі, висловлюючи заразом бажання, щоб в його 80-ті уродини появилася та стаття у всіх мовах. — Ред.)

„Сім засудів смерті: два в Петербурзі, один в Москві, два в Пензі а два в Рязі. Чотирьох страчених: два в Херзоні, одно в Вильні, а одно в Одесі“. Се можна читати в кожній часописі що дня і то не тільки через один рік, ві: се веде як цілими роками! І се діється в Росії, в тій самій Росії, де до недавна вважали кожного злочинця гідним пошанування, де ще до недавна закон не признавав кари смерті! Пригадаю собі, як я гордив, коли говорив про се в горожанами західної Європи; але тепер маємо вже другий, ба навіть третій рік трачення і трачених і тільки трачення без кінця.

Веру нинішню часопись до рук.

Нині, 9-го мая знов щось страшного. Часопись подає отсих кілька слів: „Нині повішено в Херзоні на Острейбицьким полі два й п'ять мужиків за кару рабункового нападу на майно одного діда в елисаветградському повіті“. Відтак часописі спростували отсе донесене о стільки, що повішено не два й п'ять але дванайцять мужиків. Ізза сеї помилки радію і то не лише тому, що повішено о 8 людей менше, як спершу донесено, але також тому, що се страшна подія спонукує мене висловити почування, яке мене томить вже здавна. Колиж я з тсі причини заступаю слово два й п'ять через дванайцять, та все проче остає без зміни, бо те, що я говорю, відноситься не тільки до тих дванайцятьох, яких повішено, але також до многих тисяч тих, яких від того часу здавлено й поубивано.

Тих дванайцять людей, котрих працею ми живемо, котрих ми здеморалізували та всіми можливими способами далі здеморалізуємо — горівкою та страшною брехнею віри, в котру самі не вірамо та котру ми про те ім силою накидуємо, — тих дванайцять людей повішено на петлях людьми, котрих вони живили, одягали і удержували, тих, котрі їх зіпсували й далі псують. Дванадцять мужів, батьків і синів, на котрих доброті, пильності й простоті спочиває жите цілої Росії, схоплено, ув'язнено, вкинено в кайдани. Потім звязали їм руки взад, аби не могли хопити за петлі, котрими мали бути повішені, та повели їх до шибениці. Кількадесят хлопів, подібних до тих, що мали бути повішені, але узброєних, у чистих жовнярських уніформах та в добрих чоботах на ногах і з стрільбами в руках, супроводжає заведених людей. Поручник іде довговолося людина з епитрахилем й фелоном з матерії, тканой золотом і сріблом, та з хрестом у руках. Процесія станула. Провідник усеї церемонії щось каже, секретар відчитує грамоту, та коли він скінчив, довговолося людина, звернувши ся до тих, котрих иньші люди мають повісити, говорить щось про Бога й Христа. Як тільки покінчив, кат (а катів є там більше, бо один чоловік не здужав би доконати таке скомпліковане діло) розпускає трохи мила та намиливши трохи гетлі, щоб вони ліпше держали, хапає повязаних людей, одягає на них смертну сорочку, вводять їх на шафот та накладає добре намілені петлі на їхні шиї.

І ось ті люди один за другим, ті живі люди стручені в стільчиків, усунених з під їх ніг, силою тягару власного тіла відразу затавлюють на своїх шиях петлі і в муках задавлюють ся. Ті люди, живі ще перед хвилиною, переминують ся в мертві тіла, повислі на шиях, які спершу поволи колишуть ся а відтак зістають без руху.

Все те приладили й обдумали старанно для своїх братів — люди і то люди вишого стану, люди учені, просвічені.

Придумали, що такі річі треба робити в таємниці, досвіта, так, щоб ніхто не бачив; треба поділитися одвічальністю, щоб кожний з учасників езекуції міг думати й говорити: не я винен сему; треба вишукувати найбільш здеправованих та найбільше нещасних людей і, силуючи їх до виконування плану, який ми придумали і заапробували, удавали, що ми погорджуємо тими людьми, котрі того підняли ся. Придумано навіть таку субтельність, що на смерть засуджують военні суди, а при виконуванню засуду є присутні в обовязку не судії военні але цивільні. Виконавцями є нещасні, здеправовані люди, котрими всі погорджують та котрим не остає нічого иньшого, як добре намити петлі, щоб певніше затавляли шиї і порядно запити ся трутиною, продаваною тими вченими висшими людьми, щоб швидше забути про свою душу, про свою людську гідність.

Лікар обходить трупи, оглядає й рапортує власним, що все в порядку: 12 людей абсолютно не живе. І власти відходять до своїх звичайних занять з глибоким перекопанем сумлінно сповненого, хоч тяжкого але конечного обовязку. Засталих трупів здоямають і ховають.

Таж се щось страшного!

І робить ся воно не раз і не лише з тими 12 нещасними, обманеними людьми в найліпшій верстві російського народу, але робить ся так все, цілими роками з сотками й тисячами так само обманутих людей через тих самих — иньших людей, які допускають ся над ними так страшних річей.

І діється не тільки те, але під тим самим видом, з тою самою холодною лютістю поповнюється ріжні насилля й катівня по тюрмах, кріпостях і каторгах.

І се є страшне, але далеко страшнішим є факт, що діється ся воно не в наслідок якогось унесення, почування, що заглушує розум, як воно бував підчас війни, війни а навіть грабежі, але проти вимогів розуму, вираховання, що заглушує почування. З того згадує ся се так страшні річі.

Страшні вони ще й через те, що нічо ліпше не виказує злочасного впливу, який має на людські душі власть одних над другими, як ті всі річі, яких допускають ся люди, починаючи від судії а кінчаючи на властях, що не хотять того робити.

Се обурює, коли один чоловік може відібрати другому його працю, гроші, корову, коня а навіть сина або дочку, але ще більш обурюєчим є те, як один чоловік може відібрати другому душу, як може приневолити його зробити те, що руйнує його духове „я“, лишає його духового добра. А того саме допускають ся ті люди, що улажують ті всі езекуції і супокійно, для добра людськості, приневолюють тих людей починаючи в судії а кінчаючи на каті, гримми, погрозами, обманством до роблення таких річей, які певно лишають їх дійсного добра. О так, се страшно!

І коли се діється цілими роками в цілій Росії, то головні винуватки тих учинків — ті, на котрих приказ усе те діється, та ті, що моглиб до того не допустити, — є про се переконані, що такі учинки є корисні, а навіть абсолютно необхідні. Вони або займають ся винаходженням нових методів та проголошенням бесід про те, як можна би Фінляндців спинити від того, щоб жили, як їм завгодно, та присилувати їх, щоб жили після бажання декотрих російських особистостей, або видають укази в тій цілі, щоб „відзнаки на руках і ковнірах жовнярських шинелів по гусарських полках були тої самої краски, що й шинелі, між тим коли кожухи тих, хто має право їх носити, не повинні мати ніяких шнурків довкола вилів кожухів“.

Се щось страшного!

* * *

Найстрашніше в цілій справі є те, що сї не людські муки і убійства попри безпосереднє лихо для жертв і їхних родин ведуть з собою ще й велике зло для цілого народу, бо воно розширює деморалізацію між всіми класами Росії, як вогонь в сухій соломі. Отся деморалізація зростає особливо швидко між простодушною робітничою верствою, но ті всі безправства в сотоеро перевищують те, що заподіяли злодії, рабівники й усі революціонери до купи, бо їх робить ся так, неначе вони були чимось потрібним, добрим та необхідним. Їх не тільки виправдують всілякі інституції, які в поглядах народу є нероздільно звязані з поняттям справедливості а навіть святості, як сенат, синод, дума, церков і цар, але навіть попирають їх.

Отся деморалізація розповсюджується з поразкою швидкістю.

Ще недавно годі було найти серед російського народу двох катів. Так недавно, бо у 80-тих рр. був тільки один кат на всю Росію. Тамлю, як Володимир Соловйов оповідав мені тоді з великою радістю, що в цілій Росії не могли найти другого ката, і одного возили з місця на місце. Тепер воно стало инакше...

В Москві збанкрутував крамар і запропонував свої услуги — і, одержуючи по 100 рублів від повішеного, незабаром так поправив свої діла, що через якийсь час не потребував вже користати з того побічного доходу і веде тепер далі свою торговлю.

В Орлі показало ся в останніх місяцях, як і всюди, потреба ката і ось зараз найшов ся чоловік, що згодив ся сповняти свій уряд, умовивши ся по 50 рублів від чоловіка. Але коли добровільний кат вже по зробленій умові, довідав ся, що в иньших містах платять дорозше, то в часі виконування езекуції, накинувши на засудженого мішок, місто повести його на шафот, спинив ся та підійшовши до коменданта, сказав: „Най мені, Ваше Сіятельство, додасть четверту асигнату, бо инакше не пікну“. Йому дали і тоді він засуд виконав.

Иньшим разом треба було тратити п'ятьох. На день перед траченням надійшов якийсь незнакомий, що бажав поговорити в секретній справі. Управитель принав його. Незнакомий сказав: „Вчера ввечері від вас 75 карбованців за одного. Нині — як зачуваю — призначено на смерть п'ятьох. Прошу казати по-лишити мені їх всіх, а я візьму по 15 карбованців. Будьте спокійні! Зроблю все як слід!“

Не знаю, чи ою пропозицію прийнято, але знаю що єї зроблено.

Так впливає се на лихих, здеправованих людей. Але ті страшні річі не можуть остати без впливу також на більшість людей середньої моралі.

Люди говорять і пишуть тепер про трачення, масакри і бомби так, як давно писали про погоду. Діти бавлять ся в вішани. Хлопці в гімназії, прямо діти, вибирають ся на рабункові експедиції, готові вбивати, так самісірко, як давно вибирали ся на польоване.

Вбивати великих земельних власників, щоб відтак заволодіти їхніми маєтками, видається се тепер для багатьох людей найліпшою розв'язкою земельного питання.

Через діяльність уряду, який дозволив убивати, досбачують в сїм засіб до досягнення своєї цілі, вважають тепер нещасні люди, яких відсував уряд, всі злочини, рабунки, крадіжки, брехні, муки й морда річма найприроднішими — гідними людьми!

Так ої річі страшні самі по собі, але моральне духове, невидне зло, яке вони витворюють, є безпорівняння ще страшніше!

(Конець буде.)

З яких причин повстала російсько-япанська війна.

Перед пару днями подав один з тутешніх „магазинів“ в англійським перекладі пам'ятник Гр. Кеннана, якого друк в Росії заборонено. З уст Кеннана, сього найліпшого знатока російських відносин, днесь довідуємо ся докладно про причини страшного проливу крови, про причини, які сотки тисячів цвітучого людського життя загнали в домовину, дальші сотки тисячів поробили на віки каліками — жебраками, видерли родинам батьків і синів, окрили Росію і Япан жалобою і трупами, які скупали в морі крови і сліз всхідну Європу і Япан.

Причиною війни зовсім не був „хрест“ або оборона „братів Славян“, про що затуманенням верзуть агенти цароства. Причиною було се, що цар замішав ся в акційну спекуляцію і вложив в ню пару мільйонів рублів. Ся спекуляція грозила упадком. Щоб сих пару мільйонів рублів виратувати, цар довів до війни з Япаном, жертвував добро і жите мільйонів своїх підданих, завів найкривавшу війну, про яку лиш історія знає розказати.

Справа була така: На границі Манджурії і Корей простягають ся великанські, відвічні ліси. Уряд Корей дав в році 1898 позволене одному російському купцеві з Владивостоку на вируб сих лісів. Сей купець отсе одержане позволене відпродав нікому російському „советникові“ іменем А. М. Безобразов, який стояв в близьких зносинах з кількома великими князями з царської родини. Безобразов всілякими штучками довів, що ої задікали ся сею справою. При їх помочи, Безобразов, який і сам може похвалити ся гнучким язиком, довів до сего, що рішив ся і цар вложити в сей бізнес пару мільйонів рублів. За сї гроші в'організовано акційне товариство, яке мало на цілі вирубуване і продажу лісів на границі Корей, над рікою Ялю. Також і царця вдова вложила пару мільйонів зі „своїх ошадностей“ в отсю спекуляцію, розуміє ся, так як і цар, в надії, що бізнес піде зменшено та грошки так і попливуть у царські бездонні кармани.

Безобразов одним махом дірвав ся великанського впливу на царя, позаяк в тім випадку вони були компаністами — бизнесменами. І власне під впливом Безобразова цар почав усіма способами і дорогами вести до війни з Япаном. Міністри і дипломати перестерігали царя; дарма! Жажда зиску та лакейство гроша як і обава, що би не пропало сих кілька мізерних мільйонів (мізерних, бо цар має 800 мільйонів рублів приватного маєтку, отже два чи три, вложені в сей бізнес були для нього дурницею) заглушили у ньому всі людські почування. Цар хотів лиш ще більше розбагатіти, а нові мільйони мали йому дати власне ліси над рікою Ялю.

І він відкомендирує цілі полки війська до рубання лісів. Япан не міг згодити ся на се, щоб на границі Корей, яка стояла під його впливом, громадили ся війська чужої держави, хоть би сї війська лиш до рубання лісів були призначені. Він запротестував рішучо против сьому. Також і розсудніші російські урядники звертали увагу цареві, що „Компанія до рубання лісів над Ялю“, се звичайне купецьке підприємство, а ніяка військова акція. Усе даром. Вигляди на мільйонові зиски та ялик Безобразова взули верх, а усі розсудні мусили замовкнути, щоб не полати в неласку у Безобразова і царя. Мимо тисячних протестів і пересторог, головний компаніст компанії перепер своє: війська, які по усмирению боксерського руху в Хінах, Росія з'обов'язала ся була вицфати в Манджурії, не лиш не стягнуто, але противно, збільшено і посунено на границі, над ріку Ялю, щоб там рубали ліси. Сему супротивив ся міністер. Сю опозицію міністра війни Безобразов зломив в сей спосіб, що він казав цареві заіменувати Алексієва віцекоролем „далекого воходу“ в неограниченую власттю лишень в особистою відвічальністю перед царем. І Безобразов став ся всемогучим в Росії. Цар звязаний з ним бізнесом,

мусів так танцювати, в яку дугу сей заграв.

І прийшло се, що мусіло прийти. Япон уважав Корей як округ своїх впливів і інтересів. А тут на приаз Бесобразова громадили ся що раз то більші маси російського війська. Війна показала ся неминучою. Вона вибухнула, а її перебіг, вислід і наслідки суть загально відомі.

Се є короткий зміст сего знавчого документу. З нього видно, що довели до кровавих мордів на сході Азії зовсім не вигляди „висшої“ політики, ні добро російського народу ані держави, але найзвичайніші капіталістичні і то приватно-царські бизнеси. Трупи і кров російських солдатів впали не в обороні вітчизни, але в обороні дурних двох царських мільонів рублів! Микола II. в війні виступав не як цар батюшка, але як звичайний кровопийця-капіталіст. Він скинув з себе своє „з ласки Бога“, щоб виступити як звичайний спекулянт і як такий загнав мільйони свого і японського люду на кроваву, мордочу війну. Се була найпідлішша жажда золота, найбрудніші фінансові спекуляції царя і його банди, що збогадили всесвітню історію в одну з найкривавіших воєн. Хто до сих пор не знав, то з тих стрічок може навчитися, якою безличною підлотою руководився цар-батюшка, коли він народи „в ім'я вітчизни“, „цивілізації“, „релігії“ і як уже даліше ці шумні але пусті фрази можуть звучати шевів проти себе на братовійчю борбу.

Цікавих, що хочуть про все, що тут коротко описано докладніше довідати ся, відсилаємо до видавництва „McClure's Magazine“ зони за місяць вересень є. р.

ГЛАДИКОВІ ФАРМИ.

Я назве підписаний вичитав був в газеті „Поступ“, що в Росії в губерній харківській продають землю дуже таньо і щоб наші Русини вибирались тамтуди на фарми. То само вичитав я і в газеті „Правда“. Зацікавило то мене дуже і вібрала мене охота поїхати тамтуди, але я хотів бути певним, щобим потім не жалував того, щом зробив. Прото написавем до Гладика лист з запитанням, чи то акуратна правда, що він пише в газеті, і чи могу я там їхати в фамілію.

На то відписав мені Гладик, щоб я ся ніч не бояв, лиш їхав з фамілією, бо там добре, продають десятину по 90 рублів і що до шифу виїде по нас чоловік, котрий відпровадить нас аж на фарми.

Мо такий відповіді я довго не чекав, спаковав ся і поїхав до New York-у, до Гладика. Там вже застав я 4 фамілії руські і одну жену, Кирианку Дорош, котрої муж вже перше поїхав там і мав робити в Петер-

бургу. Та жена мала їхати до Петербурга, до мужа, але як ми приїхали до Гладика, то Гладик показав нам лист від того Дороша, в котрім він писав до жєна, щоби она не їхала же до Петербурга, але на ту фарму, до Харкова, бо він там буде на ню чекати. Той лист додав нам ще більшої охоти; тож радо їхали ми на ті фарми. Гладик обіцав нам виробити всі пашпорти і для того казав ще переночувати. Перед сном віддали люде Гладикові гроші до переконку, бо бояли ся, щобим вночі де не цезли. На другий день дісталисьмо шифарти і Гладикові пашпорти а також адресу до якогось Добрянського, котрий мав нами зайняти ся від шифа аж до тої землі в Харкові. Коли малосьмо вже відїзжати, тогди ті люди, що лишили в Гладика гроші на ніч, хотіли взяти ті гроші, але Гладик сказав їм: Не беріть з собою гроші, виставте їх за мене, бо вам в дорозі може що статися а як будете вже на місці, напишете, а я вам гроші зараз пришлю. І так лишили в Гладика оден около 500 дол., другий около 400 дол., оден 270 дол., а жена одна посмертно, яке дістала по своїм мужови.

А ще нам Гладик того сказав, що половину грошей за ту землю треба буде зараз зложити а другу половину на виплату після угоди.

Подякували ми за ту услугу, всіли на шиф таї поїхали. Як урядники шифові відбирали від нас папери, якісьмо мали, так зараз нам сказали, що пашпорти наші, які нам дав Гладик, ніч не варта. Коли приїхалисьмо до порту Лібава, взяли нас всіх хлопів на поліцію, поставили з нас протоколи, хто ми є, де їдемо, чого хочемо і т. д. і як переконали ся, що ми їдемо на фарми, видали нам свої пашпорти і випровадили нас на колій до Харкова. Ми надали пакунки особію а самі поїхали.

В Лібаві не вийшов по нас ніхто, не виділисьмо того Добрянського, до якого нам подав адресу Гладик. По тяжких невгодах приїхалисьмо до Харкова, але ту також не чекав на нас ні Добрянський ні муж Кирианки Дорош. Нам стало дуже смутно. Почекали ми троха, а коли виділисьмо, що ніхто не опікує ся нами, оставилисьмо жени і діти на станції а самі пішли шукати за Гладиковими фармами. Звідувалисьмо ся у шандарів, ті не знали ніч за те, але сказали, що певне будуть за то знати банки і дали нам адресу до них. Приїшлисьмо до одного з них і питаємо. — Ніч не знають за жадну землю на продаж, приходимо до другого земельного банку, ніч не знають. Питають ся нас,

звідки ми знаємо за ту землю, ми сказали, що від Гладика і показалисьмо „Поступ“. Они зачали то читати, потім шукати і сказали наконєць, що ту є земля на продаж одного барона, але він хоче продати цілий фільварок вкупі, як зложимо 50.000 рублів за одну часть, то потім можемо годити ся за решту, або як зголосить ся 1000 фамілій, то тогди виїде одна десятина землі по 90 рублів. Тогди телеграфовалисьмо до того Добрянського, до котрого адрес дав нам Гладик, чекалисьмо 3 дні за відповіду, не дісталисьмо жадної відомости, тогди післясьмо другу телеграму, але такі жадної відомости не було. Тогди надзиратель шандарів вислав за Добрянським гончі листи, але не дізнавшись ніч, подав за нас до газет. Сам надзиратель шандарів сказав, що поповнили з нами ошуство.

Семен Олешневич написав тогди до Гладика писемко, щоб му вислав его гроші до Галичини.

За той цілий час ми перебували на колійовій станції в Харкові. За 2 тижні приїшли нам пакунки, але декотрі не мали вже за що закупити. Натерпівшись бід і поневірку, а особливо діти, Антоній Малиняк взяв з собою 2 жени на свій кошт і з фамілією поїхав до Австрії, а другі лишили ся ще покутовати. Потім начальник станції надзиратель шандарів взяв нас на офіс на дні і стягнули з нас протокол, кілька грошей хто має, зачим приїхали, хто нас прислав і т. д. забрали від нас всі писма, якісьмо мали і пішли з нами до губернатора. Губернатор пообзирив се все а начальник і надзиратель просили для нас о безплатний тикет до Австрійської границі. Видали нам тикет і ми поїхали до Австрії всі, лиш лишила ся там Кирианка Дорош чи може не зголосить ся її муж. На границі малосьмо клопіт, бо не хотіли нас російські шандари впустити без пашпорту, але на нашу просьбу якось пом'якли і впустили нас. Я приїхав до свого села, лишив жену, а сам приїхав назад до Америки.

Коли виділисьмо на станції в Харкові, що нема Гладикових фарм, то декотрі телеграфували до Галичини по гроші, а Галичани відтелеграфували, що гроші вислані, але 2 дні по одобранию телеграми не дістали жадних грошей і були змушені їхати на кошт краю.

Такий ми рай знайшли на Гладикових фармах в Росії.

То все, що ту писано, найсвятіша правда, ані одного слова неправди, тож перестерігаю всіх братів Русинів перед фармами в Росії, які захвалює „Поступ“ і „Правда“. То є остатнє диганьство і ошуство.

В Росії така біда і не достаток, що Австрія, то ще багатство, а як не будеш ся варувати, то обкрадуть та до остатка.

Софрон Ваграль
California, Pa.

Тільки в доповненню наші етаті, поданої в попереднім числі. В повнішій візанню нема ні слова доданого, самі голі факти.

З усього виходить, що тут маємо до діла з упланованим, систематичним ошуством Гладика. Він бере від темних людей гроші, а щоб їх впевнити в свою ретельність (?) навіть показує жені лист від чоловіка, який нібито має бути в Харкові. Вона переконує ся однак особисто, що се брехня, із єї чоловіка нема і сліду ані на „фармах“, ані в Харкові. Оголосив в часописях листи, відсилає людей та дає рекомендації до якогось Добрянського, а тимчасом про такого чоловіка навіть російська місцева поліція не знає і розписує за ним стежні листи. Усе те веде ся з підлим злодійським вирахованем, щоб обшарувати темних людей, з яких лишень чотири родини обкрадає на висше 1500 дол. Як мало ся діло з попередніми, висланими ним на „фарми“ нещасливцями, на разі бракуєть всякі інформації. Але коли вияснило ся, як він поступив з одною „партією“, то легко догадати ся, що так само було і з другими, та що число жертв ошуста є значно більше, як про се на разі мож довідати ся.

І таких людей як Гладик „Свѣтъ“, орган православних попів і Платона рекомєндує і горячо підпирає та поручає Русинам!!!

Видко: яке їхало, таке здбало, варт один другого!

Ред.

Who will be next?

Дня 31-го Серпня с. р. заходом Ньюбританських патріотів відбуло ся віче в цілі наплатнована дотеперішньої „господарки“ капітальської Житковичівських прихвостнів, в Ньюбританській громаді, котрі то запоморочившись московською дурійкою, не тільки, що самі кирили й кириють в усякий можливий спосіб, але головнє своїм хуліганським поведєнем довели молоденьку Ньюбританську гр. кат. парохію до морального й матеріального упадку.

Самі збори, про котрі мова, точно о годині 8-й вєром вїтворив місц. парох, о. Р. Залітач коротенькою молитвою „Царю Небесний“. Потім вияснив присутним зі зрозумінєм річціль і вагу скликаних зборів, заявляючи, що лишень нарід, котрий є не тільки фундатором, але й піддержником своїх святих, зі згодою внесної церковної влади має право завідувати церковним майном і не допустити, щоб які-небудь

перевертні користаючи з єго несвідомости, сіяли гниль й деморалізацію. а що важнійше, над'уживали церкві до своїх провокаторських діл!...

Прийшло ся зараз до вибору вічевої президії, до котрої одноголосно вістав покликаний звісний американський Русин „Союзовець“ д. Іван Парилляк, яко голова і п. Юрко Валєня його заступник.

Секретарські місця ваяли: Михайло Затиє в New Britain, Conn. і М. Вєля в Holyoke, Mass.

Добр. Парилляк, яко свідомий і щирий патріот, в коротких але зрозумілих словах змалював присутнім парохіянєм стан й невідраднє положєнє місцевої церковці, котра побудована за грїш і кєрвавцєю єї вірних, через безнастанну кириню кількох збаламучєних так угорських як і галицьких перевертнів, хилиєть ся — на глум і смїх чужинцям — до упадку, так, що днєсь завтра грезить парохії ліцитація!...

Порішено, щоб сєйчас з'організувати церковнє братство, котрєб зачартеровавшись згідно з правами стейту Коннектакут, яко нова церковна корпорація, обняло моральну і матеріальну опіку над хиличою ся до упадку церквою.

На внесок д. Антона Романа, яке становище займе новоз'організованє братство вплидом дотеперішнього церковного комітету, кєли воно стане правосильним, присутний на зборах парохіальний „лоєр“ заявив, що розумієть ся само собою, що як Братство стане правосильним, то тоді має в протязу 14 днєй зажадати справозданя з парохіальсти усіх парохіян... А в разі, єслиб старий комітет на се не згодивсь, має потягнути його до судової одвічальности.

Наступило вписуванє і вїбір брацького уряду, в котрого склад увїшли слїдуючі:

о. Р. Залітач яко голова, п. І. Парилляк заступник, п. Михайло Затиє секретар, п. Антїн Роман касієр, п. Осип Герєнт, Іван Клим і Юрій Лєсяк — контрольна комісія.

Братство має носити назву Св. Тройці, вписове від \$5.00 до \$25.00. Членом братства може бути кождий щирий Русин чи Русинка, кому лежить добро й чєсть свого народа на серцю.

Опісля слїдував ще вїбір церковного нового комітету, до котрого вївійшли слїдуючі люди:

о. Р. Залітач голова, добр.: М. Струх заступник, А. Роман касієр, Ів. Лєсяк його заступник, М. Затиє секретар, С. Сєлеман заступник секр., І. Парилляк, Т. Савчишин, М. Кирилєйза і Т. Сарнюк — трєстїє; дд. Ю. Кирилєйза, Ів. Присташ, М. Цапак і Ів. Сєнцю — колектори.

Дд. С. Гонтарєвський і Т. Піх, „старші братя“, а дд. В. Гонтарєвський і М. Струх

Болючі крижі і члени

тратать біль і штивність після мільйонного натертя

Д-ра Ріхтера

Нотвичним

Пейн Енспелером

Фамілієне средство впливане по многих краях як ліи проти Руматизму, Сітїни, Болю в боці, Нєвралгії, Болю в горлі і грудях, Болю голови і зубів.

Продають по всіх аптеках по 25 і по 50 центів.

F. AD. RICHTER & CO.
215 Pearl Str., New York.

церковні „детективи“, котрих обовязком буде уважати над порядком підчас Богослужєнь... (себ-то над „квиком“ Ньюбританських хрунів, котрі уже й дому Вожого панувати не знають!). Дякуючи присутнім за так численну участь, як і вірцевий порядок підчас зборів молитвою „Достойно єсть“, закінчили ушасливлені вічевики свої рішучі збори, і спокійно розійшли ся у своїя. Славно панове Ньюбританці!!!

Присутний судїя.

Нругом землі в 40 днів.

Як доносить часопис „Matin“ власнє англійський полковник Burnley-Campbell скінчив подорож довкола землі в 40 днєх. Не буде се безінтерєсне і наш загальнє ознакомити з поодинокими стаціями сєї шаленої їзди. Він вїїхав з Ліверпулю (Англія) і прибув до Квібеку (Канада) за 7 днєй. Дорогу з Квібеку до Ванкувер (Канада, над Тихим океаном) перебув він в 3 і пів днєй. Дорога з Ванкувер до Йокогами (Япан) трєвала 12 днєй. В однім днєй переїхав він Япан впоперек, то є в Йокогами до Тфуруга, а звідти потребував 2 ох днєй, щоб дістатися до Владивостоку (Азія, Сибір). З Владивостоку їхав до Москви 11 і пів днєй. З Москви до Остенди переїхав жєлізницею за 2 і пів а з відти в однім днєй прибув назад до Англії.

Не далекий вже сєй час, пише згадана часопись, коли то люди на подорож „довкола сьвіта“ будуть потребувати єще коротшого часу. Рахують, що за яких 10 літ обїде землю кругом за оден місяць. Вже днєсь такі пароходи як Мавретанія і Лювітанія, їдучи зі скоростію поспішного потягу потребують всєго лиш 4 і пів днєй на подорож з Європи до Америки. Коли єще викінчать нову жєлізницю в поперек цілої Канади, та на сибірській жєлізници їзду прискорять, то тоді за 30 днєй можна буде обїхати цілу нашу землю довкруги.

Папєрі листові і переписні листни

з портретом:

Січїнського, Шевченка.

Нотлярєвского і Лисєнєна.

продает Руська Книгарня по ціні

50 шт. за 25 штук. Адрес:

RUSKA KNYHARNIA

404 BROADWAY, SCRANTON, PA.

"SVOBODA"

(LIBERTY)

The Ruthenian Weekly
published every Thursday at
134 Hudson St., New York, N. Y.Published by
Little Russian Nat'l Union of
America.Rev. P. Poniatyshyn,
Superintendent.324 Washington Ave.,
Elizabeth, N. J.Anth. Curkowskyj, editor.
184 Hudson Str., New York.K. Kirczow, manager.
184 Hudson Str., New York.
Terms: Two dollars a year.

Established 1893.

Advertising rates furnished on
application.Entered as second-class matter
December 21, 1906 at the Post
office at New York, N. Y. under
the Act of Congress of March 3,
1879.**"Свобода"**часопис для руского народа в
Америці і орган „Р. Н. Союзу“,
виходить що тиждня в четвері
коштує:в Америці на 12 місяців... \$2.00
до стар. краю на 12 місяців \$2.00
в Америці на 6 місяців... \$1.00Оплачувати газету треба все-
гда з гори.Гроші треба посилати в ре-
дистроновані листі, або через
експресовий, або поштовий ор-
дер (моні ордер). Money
order, то є карточку, котру діста-
єте від почтара або агента на
експресовій офісі, пішлить нам,
бо без того ми не годні грошей
дістати.

Адрес:

„SVOBODA“
184 Hudson St., New York, N. Y.
Телефон 7074 Spring.Хто хоче, щоб його адрес змі-
нити мусить подати нам, крім
нового, також свій старий адрес.**Справозданє
із X-ої голов. Конвенції
„Р. Н. Союзу“.**

(Дальше.)

При § 42-ім поставив п. М. Угорчак внесок, щоб з фонду бідних підпомагати сиріт людей, які були довгий час членами Р. Н. С. і положили заслуги для його розвою, а які відтак через якісь незавинені причини збідніли і не могли далі платити. В дискусії, яка розвелась з приводу сего внеску, вказували поодинокі бесідники, як п. п. Семаницький, Корнат і о. М. Підгорецький на се, що в разі його прийняття отворило б ся лише широке поле для жебранини, для шукання якоїсь „протекції“ і т. д.; ну, а й трудно було б установити якусь об'єктивну норму заслуженості для Р. Н. С. зголошувачів са о підмогу людей; то на остаточний внесок п. Д. Капітули Конвенція лишила згаданий § в своїм дотеперішнім виді.

Відтак при § 122-ім вніс п. М. Угорчак поправку, щоб можна було приймаати в члени поодиноких відділів Р. Н. С. (на підмогу в братської каси в часі хвороби) і таких людей, які не хочуть бути разом з членами Р. Н. С. Стійність згаданого § в такій формі, в якій він є тепер, мотивував о. М. Струтинський

головно тим, що через приймає членів до самих лише відділів (братств) Р. Н. С. діала б ся кривда сим членам, які належали б і до братств і до Р. Н. С. через те, бо такі члени відділів — так скавати — не Союзом могли б взяти чисельну перевагу над членами відділів Союзомцями і ними радити, до чого вони однак не мають права. В прочім трафлялось вже й таке, що члени братств (не Союзомці) бунтували членів Союзомців, щоб сі не платили на посмертну підмогу і т. п. Розуміється само собою, що по такій аргументації о. М. Струтинського Конвенція поправки п. М. Угорчака не прийняла.

Зглядом § 194 го поставив п. М. Угорчак такі два внески: 1) щоб в засаді розширити границю віку для нововступаючих членів до Р. Н. С. о 5 літ, себ то, щоб приймаати в члени Р. Н. С. людей не до 40-го, як було досі, але до 45-го року життя і то без метрики і лікарського свідчення і 2) щоб вимково приймаючи до Р. Н. С. і понад 45 літ, але тоді, коли б цілий відділ іншої ворожої організації перейшов до Р. Н. С. і коли основується ся в якійсь новій місцевості відділ Р. Н. С., а між його основателями знаходяться й такі, що числять більше чим 45 літ життя, се останнє треба так розуміти, що хто має понад 45 років, а хотів би вступити до Р. Н. С. мусить організувати новий відділ Р. Н. С. на такій, розуміється, місцевості, де ще такого відділу нема, а тоді й він сам може стати членом сего відділу і Р. Н. С. взагалі. В дискусії, яка розвелась над сим внесками п. М. Угорчака, висказувались поодинокі бесідники, як о. М. Балог, п. п. А. Корнат, І. Воргач і П. Семаницький так, що приймаючи до Р. Н. С. й трохи старших членів зовсім не значить виставляти його на небезпеку матеріальної руйни, так як смерть косить рівно і старших і молодших, особливо тут в Америці, де тільки наших людей гине передчасно через різні припадки при роботах — і остаточно оба сі внески конвенція прийняла.

При тім самим § (194-ім) вніс о. М. Балог, аби з огляду на се, що гр. кат. єпоксеп є покровителем Р. Н. С. приймаючи від тепер до Р. Н. С. лише Русинів і Русинок грецького а болатинського обряду і в загальні лише Оляван-католиків, мотивуючи між иньшим своє внесене тим, що за для оумішки різних віроісповідань родить ся між членами борба о віру, яка природно, веде до сварень і незгод між членами, що зовсім не починаєть ся до розвою Р. Н. С. та що приймаючи прим. православних до Р. Н. С. значить тільки, що ширити православіє а за

ним і москвфільство між нашим малоосвідомленим народом в Америці. Сей внесок підпер ще й о. М. Підгорецький, вказуючи на сумнів під тим зглядом стая „Общества Русских Братств“, яке тапер не є ні гр. кат. ні православне, ні цац ні баран... і згадане внесене о. В. Валого ухвалила конвенція вже без дальшої дискусії одноголосно і серед довго триваючих оплесків з сею лише заміткою п. М. Угорчака, що члени иньшівірці, яких прийнято до си, остають в Р. Н. С. і на далі.

П. М. Угорчак поставив відтак при § 210-ім внесок, щоб один член Р. Н. С. міг платити розмет за другого члена, в тій розуміється ся цілі, щоб дістати за него посмертне. Конвенція відкинула однак сей внесок без дискусії

На внесок п. М. Угорчака змодифікувала Конвенція § 213-ий в сей спосіб, що в разі смерті члена Р. Н. С. виплачують ся похоронні кошти лише тоді, коли сі кошти були зазначені в декларації помершого члена. В противнім случаю каса Р. Н. С. не виплачує нічого на кошти похорону.

При § 230-ім вносив п. Угорчак, щоб місячний розмет за членів-довжників був плачений через два місяці з каси Р. Н. С. як позичка на конто такого довжника. Колиб довгуючий член повернув назад до Р. Н. С., мусів би заплатити свій довг; колиб же не вернув, тоді його довг мусів би бути розкинений в місячній розметі на всіх членів Р. Н. С. Но Конвенція зрозуміла сейчас, що ухвалення такого внеску наразило б лише членів Р. Н. С. на більші видатки і спричинило б велику замотанину в діловодстві урядників; тим то й відкинуто його без дискусії.

П. Я. Корнат поставив при § 47-ім внесок, щоб гол. касієр Р. Н. С. міг в разі пстреби затагати по вичку (розуміється ся, на припоручене, гол. езекутивного Комітету) лише на одну четверту часть вартости маєтку Р. Н. С. Се внесене прийнято одноголосно.

Так само прийнято одноголосно внесок п. Я. Корната що-до § 349-го, імен-но, щоб в разі роззавання місцевого відділу Старшина Р. Н. С. могла відбратися від него лише касу, чартер і печатку, но щоб не мала вона права ані до відзнак, ані до книжок ані до братських уніформів.

П. Я. Корнат вніс ще поправку до § 318 го, а саме, щоб на случай самовбийства члена Р. Н. С. брати під розвагу сю обставину, чи самовбийник допустив ся свого вчинку при здоровім чи нездоровім розумі. Колиб показалося, що самовбийство було повповнене в помішанку розуму, тоді не можна позбавляти родини такого члена за поспомоги із каси Р. Н. С.

В короткій дискусії, що вивазалась над сею поправкою, вказували бесідники на кривду, яка діяла б ся сиротам в разі не виплачування за поспомоги в подібних випадках; тим-то й ухвалено сю поправку майже одноголосно.

Потім вніс п. В. Каськів при § 195-ім, щоб до де-кларатії, яку випикує кандидат при вступі до Р. Н. С., вставити ще й рубрику: „віроісповіданє“ себ то, що може воно бути лише католицьке грецького або латинського обряду. Розуміється ся, що Конвенція, змінивши § 194-ий (про який мова в горі), мусіла консеквентно прийняти сей додаток п. В. Каськова.

Так само прийняла Конвенція як вислідок зміни § 194 го на внесене п. В. Каськова додаток і до § 365 го, імен-но, щоб члена, який виступав би проти своєї віри і церкви, або коли перейшов би на скізму чи якусь иньшу ересь можна було виключити із Р. Н. С., розуміється ся тоді, як докажесть ся йому провинна.

Вкінці на замітку о. Д. Добротвора поправлено в § 405-ім англійського тексту статута дивовижні слова: „Russo-Ukrainian“ на офіційальні „Little Russian“.

На сім вичерпалась дискусія над XI-ою точкою денного порядку Конвенції Р. Н. С. себ-то над переглядом статута.

Тепер поставив о. М. Балог внесок, щоб Конвенція винагородила по \$3.00 кождому членови виборчої комісії за сей великий труд, з яким отлучений був спис імен і обчислюване з ба-льшових карточок голосів на кандидатів на головну Старшину Р. Н. С. Зваживши справді велику працю, яку мала виборча комісія, Конвенція прийняла внесене о. М. Валого.

А п. М. Бабій вніс, щоб із сеї причини, що посліла на Конвенція „Соединенія Греко-Кат. Русских Братств“ відбулась скандално і нанесла обиду гр. кат. єпископови, вислати іменем Р. Н. С. депутацію до Апостольського Делегата на се, щоб дати йому до відома прийняте єпископа в почетне членство Р. Н. С. як сатисфакцію за обиду заподіяну „Соединенієм“ як тако-ж щоб просити Апостольського Делегата о поперте для гр. кат. Владики в його трудній праці порядкування справ нашої церкви в Америці. Над самим тим внеском не було ніякої дискусії, лише о. Д. Добротвор розказав подрбно для інформації делегатів, як „подивизались“ на Конвенції „Соединенія“ його матадори“, а о. М. Балог поясняв значіне такої депутації під теперішню як раз пору. Коли-ж о. председатель Конвенції піддав внесене п. М. Бабія під голосоване, прийнято його одноголосно серед оплесків і довго невмовкаючих окликів „Слава“ — На депутатів до Ап. Делегата в Вашингтоні

вибрано пп. К. Кирчова, Д. Капітулу, Т. Лабовського, А. Добоша і Ст. Врablyа.

Відчитано ще телеграми і письма, які наспіли на Конвенцію в двоох останніх днях і молатвою „Достойно“ скінчив ся третій день Конвенції Р. Н. С. о 7-ій годині вечером.

(Дальше буде.)

Що довело селян в Росії до руїни.

Читаючи різні часописи, що видають ся в Америці на російській і українській мові а нераз зупиняв ем над писаннями „Поступа“ і „Світ а“. І зупиняв ся а на них не тому, що вони відзначають ся коршменни ми лайками та обороняють „істинно руске православіє“, а тому, що вони за-одно воюють лежею, коли їм треба представити суспільне життя в Росії та загнати легковірних своїх читачів їхати у Росію і там купувати „фарми“.

Сю балаканину можна було б пройти мовчки, як би тее писане не приносило людям шкоди. Але тут виходить, що від того писання для людей є шкода, і то шкода велика. В часописи „Южный Край“, що видає ся в Харкові, на Українці, розповідає ся, як Галицькі Русини поїхали, довірившись якомусь Гладикови, доставати фарми в харківській губернії. Ніяких для себе фармів вони там не найшли і тепер сидять на харківському вокзалі без ніяких засобів та не можуть найти Гладика, щоб від нього відобрати свої гроші.

А виявило ся, що сей Гладик живе тут в Америці, видає „Поступа“ і продає шпифкарти, а також — як показало ся з „Южного Краю“ забирає від людей гроші, обіцяючи їм за них добути в Росії фарми, а на них райське житє.

Я не знаю скільки Галичан їде в Росію завдяки наукам різних Гладиків, не знаю також, чи часто вони сидять по вокзалах плачучи та проклинаючи того, хто їх туда заслав, але як мужикам в Росії приходить ся шукати земель в далекій Сибірі, проте а добре знаю і можу дещо розказати тим, котрим в голову завязла думка їти шукати фармів в Росії.

Тільки перш усього а розкажу, які обставини жонуть російських мужиків шукати земель в далекім сибірськім краю та мандрувати за море, в Америку і иньші чужі землі.

Кажуть: від віса кінє не втікає, від добра — добра не шукають. Колиб гарно та добре жило ся мужикам в Росії то навіщо їм шукати свої рідні, прадкутки, та їхати шукати ли за десаті гори і моря. А прецінь вони їдуть і їдуть що року тисячами, то в Сибір, то в Америку. Побудуть в Сибірі, наоїдають ся там, натерплять ся горя і муки і вертають опять

домів; дома опять ще тяжше бідують, мучать ся і не бачуть просвітної години.

80 мільонів народу, годуючого ся трудом і працею на землі марніє в Росії, голодує, з голоду западає на різні помешти, хобоби і вмирає в тяжких муках. Такі хобоби, як цинга, голодовий тиф не переводять ся в Росії уже від ряду літ. А скільки уже люду погубило, то і сказати трудно. Цілі села, цілі повіти, цілі губернії падають від голоду. Голодна смерть ходять з хати в хату, бере то одного, то двоох а там і цілу родину. Особливо страшно вона лютує в праволжській губернії. І жалко стає дивити ся на сую смерть і страшно читати про страшні, великі муки вмираючих з голоду, а ще естрашнійше стає, як почує ся, що тих акдий, які їдуть в такі села допомагати голодним і недужим, російський уряд а-рештовує як владів. Губернатори закупають усім, що не суть державними урядниками, помагати голодним і хорим, бо боять ся, що такі люди будуть агітувати проти уряду, а державної помочи хорі та голодні не годні діждати ся, бо злодійський уряд все чисто розкрадає. Російський уряд живе тільки одною думкою, як би то якнайбільше загарабати з народу грошей. І грабують народ і сі царські урядники і ті пани, що захопили в свої руки усю землю.

Землі в Росії до волі, богато, се правда — тільки народ сі не має. Лучші землі в руках царя, великих князів та різних більших і менших панів та підпанків. Другі землі царі пороздаровували своїм полюбовникам і полюбовницям, своїм байстрокам (незаконним дітям), полюбовникам своїх полюбовниць і їх дітям, полюбовницям своїх полюбовників і їх дітям і т. д.

Одна тільки цариця „благочестивійша і вседержавнійша“, Катерина II, роздала своїм годовим і одностенним полюбовникам більше як половину земельколись свободної України. Нема в Росії такої губернії, щоб не мав який незаконнороджений потомок сеї „милосерної“ цариці шматка землі, так в 40, 60, 100 тисяч десятин землі або й більше. Князь Васильчиков, граф Вобріноскі, Орлови, Орлови Давидови і т. д., і т. д. се все незаконні потомки цариці Катерини і мають величезні землі в Київській і Харківській і Вороніжській і в Тульській і в Саратовській і де де ще они тільки землі не мають.

Ще більше закріпостив землі і людий панам півбожевільний син цариці Катерини II-гої, цар Павло. Він за 4 роки свого пановання роздав більше землі, чим його попередники за 60 літ.

Один посол другої Думи, вибраний мужиками донської області, говорив раз в Думі таке:

„Як була війна з Яванцем, я був тоді за голову (війна) в своїй волості. І прийшов від начальства наказ забрати на війну усіх запасних салдатів (резервістів). Зібрав я в своїй волості людей яких належало і по приказу пішов з ними в город (до міста). Йдемо, а мої хлопці і питають мене: А за для чого вона, та війна? Чому ми повинні йти на ту війну?

— А тому, кажу, повинні, що треба вігнати від ворога боронити, а Яванець і є сей ворог, що нашу вігнати хоче заграбити.

Замовкли хлопці. Йдемо через один хутір.

— Чия се, питають мене, — економія?

— Се, кажу, пана, такого а такого.

Пішли.

— А се чия земля, знов питають хлопці.

— А се, кажу, знов такого а такого пана.

Йдемо ще далі.

— А отсе чия земля? онять питають хлопці.

— Ся земля належить до такої то княгині. Тоді хлопці глянули один на одного та й кажуть: А деж наша, мужицька вігнана яку ми маємо йти боронити? Деж наша мужицька земля? Се все панське, що ми бачили! І я не міг нічого їм відказати. Тільки в голові майнула мені блискавкою гадка: Справді, деж у нас мужиків вігнана? Ми єї не маємо. Ми йдемо класти жите за панську худобу. І сеї думки я ніяк не можу з голови викинути“.

І отсі слова посла дають вірний, зовсім не пересаджений образ безземельності мужика в Росії.

І послі у першій і у другій Думі кріпко стояли за те, щоб забрати у панів землю і передати її мужикам, бо після внесення кріпацтва цар лишив всю землю панам а мужики увільнені вправді від панського кріпацтва попали в другу неволю, тяжлу, бо панський карман.

Правда, тоді і мужики дістали по клаптику землі, але сей клаптик не був такий, щоб міг вижити. Та й за се прийшло ся народови платити страшенні гроші. За десятину землі, якій добра ціна тоді була 25 рублів мужик мусів платити 300 рублів. І ці гроші мужики платили в формі податків цілих 50 літ, що дуже нищило їх казайства.

А тут з кожним роком народу збільшувало ся, землі ставало менше. Се було панам дуже на руку. Вони з кожним роком збільшували ціну на землю, підвищали рент і дійшло до того, що все, що ні заробив мужик, все ішло в панський карман. Через останніх 10 років селяни виплачували панам самого ренту за землю річно по 400 мільонів рублів.

А знаєте, що в наслідок цього стало ся з мужицьким казайством? Оно упало рік за роком, день за днем. У мужика нічо не

лишало ся з його заробітку, чим би він міг підпомагти своє гадівство. Йому не було за що купити коняки, у нього нема за що справити плуга, у нього нічим поправити землю. І з того зробило ся таке, що з 12 мільонів мужицьких господарств у Росії, 4 мільйони знищило ся до краю, бо стратили найважливішу річ в хозяйстві, худобу. Як показує статистика в Росії 4 мільйони мужицьких господарств не має зовсім коний. А в який спосіб може хлібороб вести управу рілі, коли у нього нічим зорати землі. Як би хоч тих 400 мільонів рублів, що йдуть за рент землі рік річно з мужиків для панських кишен за ховали ся для мужицьких господарств, то за ці гроші можна б було мужикам річно купити 4 мільйони добрих коний і 4 мільйони гарних плугів та і все проче, що тепер не достає хлопському казайству. Тоді мужицькі господарства стали б кріпко на ногах, тоді не було б таких часних неврожайів, тоді не було б такого страшного голоду, тоді батьки і матери не торгували б своїми дітьми, як се діє ся тепер.

Тяжка нужда, утиск панів та урядників пхнули народ до розпуки, до боротьби проти панів, проти уряду. Народ підняв ся добити ту землю, котру він обрабає своїми власними руками а якої плоди забирають пани. Начала ся борба народу з урядом за землю та волю. Цар і пани ужили всіх сил, щоб народ адусати, але народній рух не так легко зупинити. Читаємо, що народ майже що дня викурює панів з їх замків, котрі підпалює.

Налікані пани шукають тепер по всіх усядах купців, щоб збути землю.

І ось в вируку панам Гладик наганяє людей з Галичини купувати фарми у Росії.

Чи буде від того користь тим, що послухають Гладика, об сім поговоримо слідуєчий раз.

Посол 2-ї російської Думи
Л. Герус.

Російське віче в Нью-Йорку.

В неділю, дня 6-го с. м. в „чеській будові“ в Нью-Йорку відбуло ся заходом тутешних поступових Росіян віче, на яке запрошено і мешкаючих тут українців, щоб обговорити спільні наші болі, пізнати себе, порозуміти ся між собою, та вияснити положення поселенців так російських як і українських з точки економічної як і релігійної. Людський зібрав ся звичайно, в більшій половині Росіяни, далі дещо „москалів од Горлиць“ і українці з Нью-Йорку і Джерзі Сіті. Взагалі віче мало характер чисто російський, як і переважна частина рефератів говорила ся в російській мові а Українці вступали лиш як гості. По закінченню вступних формальностей вибрано на предсідателя віча д. Хаврюченка, а за секретарів дд. Петрова і Бравина. Як перший бесідник забрав слово д. Л. Герус, бувший посол до II-ї держ. Думи в Петербурзі. Він

говорив по російськи. Згадавши за діяльність таких часописів як „Поступ“, „Правда“ і „Свѣтъ“ що то читанством заманюють людей на „фарми“ у Росію він у довгій і знаменитій бесіді змаював сумне положення мужика під царським ярмом та виказав причини цього. Зміст своєї бесіди подає д. Герус на другім місці нинішнього числа. По сім забрав слово д. Цурковський, ред. „Свободи“, і виказав лайдацтва і ошуства Гладика з його „фармама“ у Росії. (Про се знають шан. читачі з попереднього числа). По сім забрав слово д. Глазко (з рос. України) і говорив про народну освіту в Росії та про царя, який живе і поступає після слів Христа, але троха зміненіх: „Прийдіте ко мні всі тружачі ся, а я вас... розстріляю...“ Четвертий з ряду забрав слово опять Герус та представив справу лотиського революціонера Пурина, якого видали уряд царський жадає від тутешнього уряду. Віче запротестувало проти тому і кожний з вічевиків під відповідною петицією положив свій підпис. Рівнож зібрано на сю цілі 11 дол. 20 цнт. Дальшим бесідником був д. Хаврюченко який в довгій, річезній бесіді змаював деморалізуючу роботу російської православної місії на Американській землі. Дальше перейшов на наших „москалів від Горлиць“ і заявив, що російський нарід брідить ся і погорджує такою зволючею, та зовсім не хоче мати з ними ніякої спільності. Росіяни ніколи не уважали і не уважають москвофілів за Росіян, та взагалі протестують і пхнують калічене своєї мови в письмі тими, які про сю мову не мають ніякого виображення. Росіяни мають у себе в дома досить своїх питомих чорносотенців, і зовсім не думають, признавати ся до чорносотенців імпортованих. В дальшій ряді д. Хандога дав добру відправу кацапам, шлючи їх на Камчатку. Наконеч забрав слово Л. Гельбер: обяснив зібраним значіння ювілею Льва Толстого для робітників, та становище російського уряду в сій справі. Ухвалено і прийнято слідуєчі резолюції:

1) Російські і Українські емігранти в Америці, зібрані на вічу в чеській будові дня 6-го вересня с. р. дізнавши ся про недолі галицьких мужиків висланих на фарми Гладиком, а по представленню долі мужиків в Росії послом II-ї держ. Думи, Л. Герусом, пхнують становище „Поступа“, „Правди“ і „Свѣта“ в тій справі як підле ошуство і звизають австрійський конзуляту, щоб одурених галицьких мужиків взяв в опіку. В тій справі вибирає ся депутацію в склад якої входять К. Кирчів, С. Ядловський і Ів. Лазорчик, яка має в конзуляті представити сю справу і зажадати, щоб положення кінцею визисковий темних людей через Гладика і агентів царства.

2) Віче висказує своє признає Пуринові і протестує рішучо проти його видачі російським посіпакам.

3) В виду страшної нужди і голоду пануючого між російськими емігрантами віче звизає російський уряд, аби усім Платонам et tutti quanti зменшив платню з 100.000 дол. на 50.000 дол. в рік, а в сей спосіб узискані гроші обернув на хосенніші справи, а іменю на дім еміграційний та на підмогу голодаючим.

На сім віче замкнено.

Папері листові з образами — 25 штук 50 цнт.; метриків всякого рода по 3 цнт. за одну; книжки молитовні і свѣтські по дешовій ціні — цінники висилаєсь на жадає. Адресувати належить SVOBODA 184 Hudson Str., New York

Новинки.

НАЛЕНДАР.

Вересень.	
17	Ч. Вавили мч Мойсея п.
18	П. Захарій, Єлсав.
19	С. Чудо св. Мих. в Х.
20	Н. 14 Созонга
21	П. Рождество Пр. Богор.
22	В. Йоак. і Анна, Север.
23	С. Микола Митр. Ниф.

До усіх Ви. Передплатників залягаючих в передплату.

Просимь ся с ласкаве вірніване заляглих передплат. бо в противнім разі будемо в неприянім положенню здержати дльшу висилку часописів. До сего примуше нас також і нове право, яке не дозволяє висилати часописи поштою тим, що з гори не мають оплаченї часописів.

Редакція.

— Як і що року, так і сего в Labor Day відбула ся в Нью-Йорку велика демонстрація. Уже вчасним ранком перед готелем Plaza на 59 ул. закіпіло житє, бо ту збирали ся делегати Central Federated Union. Точно о 10-ій рушив похід попереджуваний відділом кінної поліції. По оркестрі поступали організації юнійні, з численними возами, прикрашеними прапорами. Друга дивізія, з численними музикантами, прапорами і написами, як „Боремо ся від 3-ох літ з сталевим тростом“, і т. д. ішли другими улицями. Взагалі в сей день робітники в вісьмох відділках, інакше убраних і декорованих групах перейшли вздовж і поперед цілий Нью-Йорк. Але чи з сеї паради, мимо сего, що вона коштувала юнійні гарні гроші, виходить для робітництва яка небуть користь, то позволим собі поважно сумнівати ся. Задачею сих щорічних парад є показати капіталістам силу з'організованих юнійні та приневолити їх до уступок на їх користь. Тимчасом кілька роблять собі капіталісти з сих парад демонструючи силу юнійні видко найліпше з послідного розпорядження пенсильванської желізничі. Взагалі гадає ся, що за ці гроші, які коштують такі паради, можна б дещо далеко кориснішого зробити.

— Перед пару днями вибухнув страшний пожар лісів в цілій північно-західній часті Міннесоти. Причиною огню була правдоподібно іскра з локомотива яка впала на висушені догтрєваючою посухою трави, від яких потім заняли ся і ліси. Після дотеперішних, уривочних вістих катастрофа перевищила своїми розмірами усі дотеперішні, подібні пожари. Згоріли до тла місто Chisholm, знищені зістали комплекти майні в Shepando, Hatley і Pittsburg. Загальне число людей без даху над головою виносить 12 тисяч. Рівнож поля в повітах St. Louis, Carleton і Itasca з усіми засівами знищені. Дальші телеграми доносять про знищенє містечок Buhl і Nashwank. Ширеню ся огню помагав сильний вітер, який кидав горюче галузе на кілька миль далеко. Конеч огнєви може положити лиш обильний дощ, бо усі людські зусилля до сих пор показали ся зовсім безуспішні. Як телеграфують з Чикаго, то 12-го с. м. над містом зависла чорна хмара димів, несених вітром з горючих дистриктів. Се саме доносять з Detroit. Особливо густі дими сей день залягли місто Клівленд, О. так що зовсім затмили сонце.

— Як доносять 12-го с. м. з Кінгстон, Н. Й. вибух пожар лісів в околиці Пайн Гіл. Горять ліси так званих Belleauge Mountain. Численні відділи людей старають ся побороти огнє, але завдяки страшній посуші і вітро-

ви, зовсім безуспішно. Мільями кругом клуби диму зовсім затемнюють сонце. Є поважна обави що коли не удасть ся злякалізувати огонь, то він вирядить страшні шкоди.

— Дня 28. серпня минуло 80 літ, коли на світ прийшов найбільший чоловік Росії, апостол правди і свободи, граф Лев Толстой. День сей ціла Росія обходила дуже святочно, щоб віддати честь своєму найбільшому борцеві за красшу долю народа. Правдоподібно нема в Росії чоловіка котрий би не знав заслуг Толстого для російськ. народа, та передовсім того народа, що в лоті чола працює на кавалок хліба, що згинає харк під панською нагайкою, що заповняє тюрми і в'язниці, за те, що бажав щоб і в Росії запанувала правда і бідний мав таке саме право як багатий. Долю свого народа перейшов Толстой у своїм житю. Він родив ся з заможних і поважаних родичів на Ясній Полянї 28. серпня, 1828 року. Покінчивши висші школи, вступив до війська. Відтак осів в своїй маєтності, котру в більшій часті розділив поміж нарід, оженив ся дуже щасливо і віддав ся своїм занятям, котрі з'єднали йому славу найбільшого живого чоловіка на світі. Своїми писаннями Толстой з'єднав собі вплив не тільки на Росіян але також на майже всі культурні народи світа.

Толстой, можна сміло сказати, є не лиш гордоцями Росії але також гордоцями цілого людства.

І російські емігранти в Нью-Йорку не дни 5-го с. м. урочистим вечером звеличали сей Ювілей. Відграно знамету штуку ювілята „Власть Тьми“.

В дни ювіл „пророкови з Ясної Полянї“ поклонили ся увесь цивілізований світ — лишень кривавий царський уряд в Росії станув проти йому та американський „Свѣтъ“ старає ся своїм чорносотенним язиком оксквернити найбільшого чоловіка Росії. Генію Росії і поступу, чи чуєш як над тобою хрюкають свині?...

— Л. Толстой і поліціянт. Як відомо, Л. Толстой одягаєть ся завжди дуже просто. Раз з ним трапилась така подія. По одній з московських вулиць поліціянт волік пьяного на поліцію так, як звичайно се роблять поліціянти. Обурений лютістю поліціянта, Толстой підійшов до нього і спитав: — Ти письменний? — Письменний, — відповів поліціянт. — Євангелію читав? — Читав. — Так ти повинен знати, що ображати ближнього не слід. — Поліціянт, побачивши скромне одіє Толстого запитав його: — А ти письменний? — Письменний! — Інструкцію для поліціянтів читав? — Ні. — Ну, так перше прочитай ї, а потім і балакай.

— Унгварська „Наука“ доносить, що сего року зародив виноград на Угорщині так красно, як давно вже не було. Боднарі мають великий заробок при роботі бочок.

— Льви і слони на Україні. Археологічні досліди, які ведуть ся тепер в Києві в околиці Десятинної церкви, дають дуже цінні викопалища. Геологічні досліди доставили багато палиток з давних епох, що сягають яких 50—100 тисяч літ взад. Сі викопки свідчать, що в наддніпрянських сторонах було колись підсоное дуже тепле, що росли тут цитрини, пальми, а із звірят находили ся слони, льви, носороги, гієни і т. п. Взагалі розсліди Києва дають ученим дуже багато цінного матеріалу для науки.

— Переходи на католицизм. Перехід з православ'я на католицизм князя Білосельського-Білозерського зворивив всі петербурські висші круги. З приводу сього газети сповіщають, що такі випадки — перехід з

православ'я на католицизм — вже трапляли ся й перше. Князі Голіцині, Гагарини, княгиня Сайн-Вігенштайн-Берленбург по дівоцтву призищу княгиня Баратинська (автор недавно виданих споминків), сестра фельдмаршала, покорителя Кавказа, перейшли з православ'я на католицизм з цілою своєю родиною; Мартинови, княгиня Волконська теж були католиками, а деякі (кн. Гагарин, Мартинов і інші) належать до ордена Єзуїтів і рахують ся за найвидатніших діячів сього ордена. В наші дні декілька впливових дам католичок на свій кошт збудували католицький костел в Ковенському переулку в Петербурзі. Рідиз тітка князя Білосельського-Білозерського, відома красуня княгиня Зінаїда Волконська, покровителька і приятелька Пушкіна та Міцкевича, оселившись в Римі (де вона купила рокишну віллу), перейшла в католицизм. Генерал-ад'ютант кн. Білосельський-Білозерський який тепер перейшов у католицизм, належить до старинного князівського роду бувших удільних князів прямих потомків Рурика.

ПОВІДОМЛЯЄ

ся, що дня 27. вересня с. р. в празник „Воздвиження Чесного Креста“ буде церков в Alden, Va обходить торжество посвячення Креста і іконостаса, в яким також має участь Високо Преосвященний Владика Сотер Ортинський. З нагода торжественного празника запрошає ся всіх доколичних священників, гр. католицькі брацтва і всіх Русинів гр. католиків, в котрих тліє іскра любови до гр. католицької церкви і оприсутностию причинити ся до бряду, щоб серед так радісної для нас хвилі зволили своєю присутностию причинити ся до возвеличення сего свята а тим самим дати доказ любови і привязаня до свого князя церкви, котрий мимо тяжкої боротьби з ворогами не щадить мозольних трудів і праці, щоб лише добрих в добрім утверджати а заблукавших на путь праведних навертати.

Мих. Лисак.

За дармо!

Не присилайте грошей. 3-й Ваш кредит є важний.

Тисячі миль віддалені, а можете без найменшої трудности лічити ся так як бачите була ляхов тут. Та чудотворна медичина „SALFERO“ вислає ся на пробу кождому, хто єї потребує. Чоловік підупавший на адроволо, адегустований до всего, переправлений, чоловік, котрий терпить а причини утрачени мужества, лічни полиції, зоробив, котрі поаістали ся в роковий молодечих, болі крижів, жолудка, утрата пам'яті, ревматизм, нерви і т. п. Так за дармо дістанете, як повітрі, котрим віддихаєте. Наші ліки суть спеціальні для ослаблених мужичин і жєнщин. На всі тілесні недуги, розстроєне нерви, брак енергії, неспівність себе, нехота до товариств, вестидивність. — Від них вицїліте і станете ся адроволами, будете товариські, приятельські, певні себе, скріплені на умі і тілі. Менше о те, що Ви уже раз пробовали, саробуйте ще раз, єсть то за дармо, Ми хочемо Вам допомогти, як добрий Самаритянин, як приятель. Бєть то найлучше средство лічаче, але Ми мусімо нависати по него в тій хвилі, тепер, коли єсть безплатно. Навіть також газету, в котрій Ви то оголошенє вичитали, а дістанете оду книжку безплатно.

Паміть зараз до:
Samaritan Sanitarium,
Dep. 107, North Detroit, Mich.

German Savings & Deposit Bank

Corner 14th & Carson Sts., Pittsburg, Pa.

Русини! German Savings Deposit Bank, Pittsburg, Pa. South Side, cor. 14th & Carson Str. з \$100.000.00 капіталу, \$600.000.00 надвишки, з \$60.000.000.00 річного обороту, стоїть під державною контролею, є найпевнішим Банком, де Поліції можуть скласти на 4% ошадности. Гроші вислані через сей Банк доходять точно. Ту продає ся шифкарти, залагоджує ся справи нотаріальні, війскові і інші. Уділяє ся поради устно і письменно. Урядник Русин. — З поважанєм Ерн, предс., Міллер, касієр, Ал. Бучак, ур. відділу загран.

СПРАВИ „СОЮЗА“.

Покровитель і почесний член
Р. Н. Союзу.

Ігуменство Стефан Сотер
Ортинський, перший руський
єпископ в Америці.

Головний Уряд „Р. Н. С.“ на
роки 1908—1910.

Духовний управитель:
о. Михайло Балаг,
712 Carson Str. S. S. Pittsburg,
Pa.

Председатель:
Дмитро Капітула,
McAdoo, Pa.

Місто-председателька:
Марія Черемшак,
Trenton, N. J.

Місто-председатель:
Федор Гут. Кульчицький
Pittsburg, Pa.

Касієр:
Алексій Шаршонь,
524 Pine & Franklin St., Sha-
mokin, Pa.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:
Теодовий Лабовський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:
Михайло Баля, Holyoke, Mass.
Петро Ярема, New York, N. Y.
Іван Глова, Shamokin, Pa.

Андрей Стефанович, Pittsburg, Pa.
Алексій Горбаль, Ansonia, Conn.
Михайло Чергін, Cleveland, O.

Контрольна Комісія:
о. Д. Добротвор, 25 Chesnut Str.
Yonkers, N. Y.

Василь Гришко, Scranton, Pa.
Михайло Бабій, Chicago, Ill.

Директор друкарні:
о. П. Понятишин, 324 Washing-
ton Ave., Elizabeth, N. J.

Редактор:
Ант. Цурковський, 184 Hudson
Str., New York, N. Y.

Менеджер друкарні:
К. Карчів, 184 Hudson Str.,
New York, N. Y.

Головний організатор:
Андрей Гела,
Box 76, Jersey City, N. J.

Посмертні вісти.

Білецький Василь, член Р.
Н. Союзу від. 123, помер 17-го
серпня с. р. в Скрантон, Па.
Небіщик походив з Галичини,
села Пристань, пов. Жовква.

Шандровський Теодор,
член Р. Н. від. 140 з Юнгстайн,
О., помер 17 серпня с. р. Небі-
щик походив з Галичини, села
Тернава, пов. Добромиль.

Кобан Кость, член Р. Н. С.
від. 3 в Оліфант, Па., помер 8
липня с. р. Небіщик походив з
Галичини, села Ставиша, нов.
Нов. Санч.

Тома Онуфер, член Р. Н. С.
від. 46 в Плімаут, Па., помер
31 серпня с. р. Небіщик походив
з Галичини, села Смільник, пов.
Лісько.

Хованець Ольга, членкиня
Р. Молодечого Союзу від. 42 в
Пассаїк, Н. Дж., померла 31-го
серпня с. р.

Гоганіч Марія, членкиня
Руского Молодечого Союзу від.
58 в Реймі, Па., померла 24-го
серпня с. р.

Вічна їм пам'ять!

Ч. 688. КВІТ \$215.00
на двіста п'ятнацять доларів,
котрі місцевий уряд в Сентраліа,
Па. отримав як похоронні ко-
шти по Григорію Дацюк з Гол.
Каси Р. Н. Союзу в Америці.
Сентраліа, Па. 5 Вересня 1908.

Свідки:
Никола Скольський.
Михайло Флудович.
Від місц. Уряду Р. Н. Союзу
в Америці ч. 70.

Гринь Зайко, прде.
Ф. Флудович, скр.

Рух
відділах Р. Н. Союзу.

PRICEBURG, PA., бр. сьв.
Гас. Вел. від. 19, подає до відо-
мості, що в місяцях вересня,
жовтня і падолісті буде при-
мати ся до бр. за половину всту-
пного. Мітинги відбувають ся в
першу неділю по 15-ім в руській
школі в Оліфант, Па.
Ст. Сисак секр.

WILKES BARRE, PA. бр. сьв.
О. Ник. від. 99, подає до відо-
мості, що кварталний мітинг
відбуде ся дня 20. вересня. Нея-
вивший ся член заплатить 50 цт.
карп.
М. Годованський.

NEW YORK, N. Y. Тов. Зап.
Січ, від. 117 подає до відомості
всім своїм членам, що від тепер
мітинги відбувають ся в гали
Йос. Козачка 167 E. 4th Str. кож-
дої треті суботи в місяці.
Заразом подає ся до відомості
членам Р. Н. Союзу, що: „Кож-
дий член повинен платити всі
свої вкладки перед або на мітин-
гу кожного місяця (§ 219 статуту).
Хто не заплатить своїх вкла-
док на йдаліше до мітин-
гу зліста беззглядно суспендо-
ваний і не має права до жадної
заплати з Р. Н. Союзу (§ 220,
229 і 230 стат.)". В виду того за-
являє ся, що по мітингу не
буде ся приймати безсумовно
від нікого розмету (§ 226 стат.)
і з членом незаплатившим до
мітингу свого розмету посту-
пить ся, точно після статутів.
Мітинг сего місяця відбуде ся
дня 19-го.
А. Цурковський скр. фін.

NEW YORK, N. Y. бр. сьв.
Андрея від. 66 подає до загаль-
ної відомості, що на своїм бали
дня 3-го жовтня (в гали Миха-
лика 1341 Ave A.) як також і
на мітингах (в тій самій гали)
в місяцях жовтня і падолісті
буде приймати нових членів,
до 30 літ без вступного, а ви-
ше 30 літ за половину вступного.
В. Дичко, скр.

NEW YORK, N. Y. тов. „Зоря“
від. 69 повідомляє, що річний
мітинг відбуде ся в перший по-
неділок місяця жовтня з сліду-
ючим порядком: 1. Обрачунок
книжок і касове справоздан-
ня. 2. Вибір нового уряду. 3. Ухвали
і внески. Кождий член мусить
свій довг перед мітингом скви-
тувати.
О. Кернер, скр.

HOMESTEAD, PA. бр. сьв.
Арх. Мих. від. 23 отсею доро-
гою наминає своїх членів, аби
подали свої адреси секретарови
братства.
John Ivan
414. 3rd Ave. Homestead, Pa.

TRENTON, N. J. бр. сьв. Ів.
Хрест. від. 121 подає до відо-
мості всім своїм членам, що на
річний мітинг дня 6-го с. м.
вибрано слідуєчий уряд: Ст.
Врабель прде., Ів. Кушнірик з.
пр., Ів. Паславський скр. фін.,
М. Ленчич скр. пр., Ів. Гудак
кас., М. Черемшак з. кас., Й.
Зупко і М. Шкурла контр. ком.,
Й. Новікмец і Ів. Мантіч дозор.
фінанс., Й. Горват (старший) і
Ів. Міжанин оглядачі, Й. Зупко
організатор, М. Гула дверн., Ст.
Врабель, Ів. Кушнірик і Ів. Лас-
кович трост. Рівнож ухвалено,
що член не заплативший 1 місяць,
буде суспендований, а 2 місяці,
зістане вимаганий. Адреса: John
Pawlowski, 341 Second Str., Tren-
ton, N. J.

С. Врабель, прде.
Ів. Паславський, скр.

NEW YORK, N. Y. Бр. Сьв.
Володимира від. 108 подає до
загальної відомості своїм чле-
нам, що місячний мітинг відбуде
ся дня 19 вересня 1908 під ч.
46 Ave A. Ждає ся, щоб кож-
дий член явив ся і вирівняв свої
загальності, бо в противнім разі
заплатить кару або буде суспен-
дований.

Петро Ярема, прде.
Андрей Скробала, кас.
Стефан Шевців, скр.

ДРІВНІ ОГОЛОШЕННЯ
як пошукування знакомих, оголо-
шення балів, представлень, ско-
даних і т. п. друкує в „Свободі“
по ціні одного цента від слова
за оден раз. Гроші треба приси-
лати наперед.

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ
устроює Бр. Сьв. Андрея Пер.
від. Союзу 66 в суботу дня 3-го
жовтня 1908 в гали Михаліка
ч. 1341 Ave A (поміж 71 і 72 ул.)
в Нью Йорку. Початок точно о
год. 7-й. Вступ від особи 25 ц.
Музика знаменита. За добру за-
баву і сьвіжі напінки ручать
балевиі Комітет.

На бали буде приймати ся
нових членів.

ДЕ С
Кузма Здаба який має перебу-
вати десь коло Пассейку, Н. Дж.
Просить його о відомість
Wasyul Bugel
Hotel Heckmann
New Kensington, Pa.

ДЕ С
мій муж, Антін Громко, родом
з Ваньовки, пов. Кросно, Гал.
Тому 5 літ приїхав до Америки
був якийсь час в Пассейку а ко-
ли я перед роком приїхала, то
вже його там не застала. Хтоб
о нім що знав, звольте мене по-
відомити, а я за труд винаго-
роджу.
Xenia Gromko
50 2nd Str., Passaic, N. J.

ДЕ С
Демко Ленчик, родом з Колен-
дан, пов. Чортків, Галичина. Рік
тому, як приїхав до Америки.
Хтоб про нього що знав, про-
сить ся донести на адресу:
El. Lenkiw (5-8)
Box 1067, Fort William, Ont.
Canada.

КОНКУРС

Потрібно сейчас, дяво-учите-
ля до парохії сьв. Петра і Пав-
ла в Ембридж, Па. Голосити ся
сейчас. Платня після здібности.
Услія: 1) Мусить мати чистий
теноровий голос 2) знати
добре управляти хором, а пере-
довсім мусить бути тверезий.

Петро Смолянський прде.
Юрій Копацький секр.
Прощу голоситись на адресу:
Geo. Korasievtz
Box 109, Esomony, Pa. Beaver Co.

КОНКУРС

Гр. кат. парафія в Minersville,
Pa. потребує від 1 октобра дя-
во-учителя.

Кандидат може походити з
Галичини або Угорщини і має
посідати слідуєчі кваліфікації,
1. Має бути іспитований (ди-
пломований).

2. Мусить уміти оба напінки:
галицький і угорський.
3. Має учити співу хорального.
4. Провадити науку дітей.

Респектующих на сю посаду
кандидатів прошу аголоситись
по більшій інформації до підпи-
саного.

Rev. John Velyhorsky
Box 503, Minersville, Pa.

ОГОЛОШЕННЯ

Потребує зараз до заряду до-
му і кухні, жінчини Русинки
інтелігентної, котра добре розу-
міє ся на краєвій кухні. Голоси-
тись на адресу.

Rev. V. S. Hrywnak
Box 375, Olyphant, Pa. Lacka, Co.

ОГОЛОШЕННЯ

Особа в середнім віці, порядна
і твереза, розуміюча ся на кухні,
найде сейчас місце у сьвящен-
ника, безженного, недалеко від
Нью Йорку. Першенство мають
бодай трохи інтелігентніші та
такі, що вже були в обов'язках.
Голосити ся: „Svoboda“ (для
сьвященника) 184 Hudson Str.
New York, N. Y.

МАРІЯ ГЕРЦ

дипльомована акушерка
(повитуха)
говорить всіми славянськими
мовами, тому просить Русинів,
щоб удавали ся до неї
218 Grand Str. (поміж Henderson
і Grove ул.)
Jersey City, N. J. 3-6

ДОПИСИ.

З Чикаго, Іл.

Молода наша руська гро-
мада, а проте живемо пов-
ним здоров'ям, своїм житем!
Ми згуртували ся коло своєї
церкви, самі завзяті гайда-
маки, самі сьвідомі люди.
Нема межі нами ні хрунів
ні зрадників, а саме чільне
зерно без полови... Ледви
пару місяців, як ми почали
організувати ся, а вже і
тепер маємо досить гарні
признаки. Помимо тяжких
часів ми придбали до Р.
Н. Союзу сто кільканайцять
членів, у читальни маємо
висше сотку членів, маємо
свою школу англійської мо-
ви, на котру в зимі пра-
вильно учацало около со-
рок людей, маємо свій хор
і драматичний кружок, під
іменем „Воян“. котрий що
іно засновав ся старанем і
заходами місцевого дяво-
чителя М. Бабія. Та хоть
„Воян“ ще дуже молодень-
кий, та вже дав знати про
себе широкому сьвітови. В
неділю, 30 го серпня наші
аматори відиграли першу
українську оперетку „На-
ташку Полтавку“ при а-
компаніменті оркестри. І
відиграли наші козаки та
козачки сю штуку як слід!
А вже перше місце, перша

слава належить ся п. Катрі
Вакулінській і за спів еї
чудовий та за знамениту
гру. Она чарувала гостей
своєю грою, так природною
і в таким чутем, немовби
не на сцені отсе діялось, а
бачив — здавало ся — вар-
тину із дійсного життя. Ко-
лиж заспівала так немов
прикований сидів кождий
та вслухував ся в ті ніжні,
а звучні а чисті тони. На
славу града наша Наташка!
— Терпелиху града п-і Ку-
щак рівнож дуже добре
віддаючи ролю старшої жін-
ки, запопадливої о щасте
доні, матери. Сьміло і без
пересади, гра еї вийшла
дуже удачно і гарно.

З муштин Іван Лещій грав
дуже славно Николу, пово-
див ся на сцені наче ста-
рий актор, грав як бравий,
завзятий козак бурлака.

Рівнож добре грали всі
прочи: Іван Зелінський ви-
борного, Никола Полотнян-
ка вольного, а Іван Меґас
Петра.

Публики було около пів
тисячки, багато між ними
Поляків та троха жидів та
Англичів.

Усім вистава подобала ся
дуже, а пізнати мож було
по гучних бравах, що пу-
блика була дуже вдоволе-
на. В антрактах хор спів-
вав наші народні пісні
вповні удачно.

Була і деклямація. Де-
клямувала п. Зофія Савчук
„Тополю“ Шевченка. Де-
клямація випала сьвітло.
У декляматорки дуже ви-
значний талант — чуте,
виразна вимова і чистий
голос.

О. Н. Струтинський у
короткій, гарній промові
представив змагання, борбу
та історичні причини зане-
паду українського народу.
Загрівав до безвпінної пра-
ці та любови для рідного
краю.

„Ще не вмерла Україна!“
відспіване хором в супро-
воді оркестри, закінчило
сей перший вечерець. Дасть
Бог за кілька тижнів зно-
ва виставимо де-що аби усі
знали, що і тут, на вестах
живе Україна.

Такі публичні виступи
більш усього приводять
наших людей до розуму.
У Чикаго живе триста три-
цять тисяч Поляків, а між
ними горстка Русинів. Тож
не диво, що багато слабо-
го характеру Русинів зача-
ло було полячити ся, по-
женивши ся у добавок з
Ляшками. А вже звісно,
що найдурніша Ляшка
переведе смиренного Руса-
на на своє, хоть би і як
ученого! Бо Русин то вже
з роду такий м'якого сер-
ця баран!

Та тепер мало-помалу то
оден то другий збере ся
на відвагу та з початку
боязко, тихонько, а відтак
вже і голосно признає ся,
що він Русин.

Може дасть Бог, що по-
малу у кождому серці за-
говорить своя руська кров,
що повернуть до своєї гро-
мади заблудші діти Укра-
їни! —

Бурлака.

Когус, Н. Й.
В сам Labor Day, 7-го с.
м. відбув ся ту „великий“
— як то кажуть — парохі-
яльний бал. Та не про-
бал я хочу писати. Во бал
як бал, віддуть ся молоді,
охочі до танцю та танцю-
ють, що аж підлога тріскає,
а старші повасідають на
лавки попід стіни та за-
вдрісто глядять на моло-
діж, згадуючи свої молоді
літа. Та най там!

Хотів я написати нині
не про бал, але подати
характеристику сеї околиці,
а може она вразить од-
них, а піднесе на душі дру-
гих, а послужить за приклад
прочим. Приходжу я в то-
варистві моїх товаришів-
краянів Троїських на галю,
а вібрало ся нас там гук.
Музика е, пиво е, сода е,
цигара, ба навіть сендвич
і ісе сгеат. Ну, славити
Бога — думаю собі — буде
що і в'істи і випити і за-
фундувати. Але що то все
в порівнянню до кілько соток
красних дівчат, якими Когус
все відзначає ся, та до не-
давна еще достарчав гожих
жінок для наших вухів-
хлопців Лемків з Пенсиль-
венії. Днесь скаржали ся
дівчата, що хлопці з Пен-
сильвенії вже забули за них,
бо перелазують їх Нью-
Йорські (ох! бодай не до-
чекали) дівчата, а тут хлоп-
ців мало, тай нема за кого
йти. Але про те — кажуть
веселі дівчата — ми не
журім ся, хоч нас 10 на 1
хлопця в Когус. Насклада-
ем гроша, та повернем до
краю, а там хоч на нана
будем ся дивити.

Натанцював ся я з ними,
що аж ніг не чую. Йду я
балакати. То з сим, то з
отсим, наслухавсь я тільки,
що аж хочу дещо о тім
написати, може буде яка
користь. Яка бесіда була,
а все найбільше про Союз
і Общество. Агі! думаю
собі — ту Общество?! Ще
тої паскуди ту бракує? Та
в нас, в Трої, за Голчество
і не почувеш, ані одного
члена ані на лік не знайдеш.
У нас воі як один, один
дух, воі знаєм лиш однуку
руську народну нашу робіт-
ничу організацію „Союз“,
і до сеї організації всі на-
лежим. Ми прийшли в го-
сті до наших сусідів, Ко-
гусян на бал і на жаль
чужим, що ту ще хопти бо-
гато.

Як межі пшеницею ку-
кіль, як межі здоровими
вівцями паршиві, так і тут
межі чесними, любими на-
шими сусідами Когусянами
багато еще тої зарази.

Найперший такий піовір
єсть там якийсь Ілько В.
Се молодий, смаркатий ще
собі газдинка, але повіда-
ють, він дуже а дуже му-
дрий, бо має щось кілька
клас, уміє читати і писати,
ба навіть мав чистити чо-
боти егомостям колись в
Базиланів в краю. Та на-
віть, каже, мав реверенду
на собі. От сей то панок,
то агент Общества; всіх і
вся (розуміє ся, дурних,
бо мудрий не послухає)
тягне до Обч. Від коли
прийшов до Когус, то на-
робив тільки клопоту, тіль-

Вступайте до Союзу!

„Союз“ — одинок русь-
ко народна організація в
Америці.

Приймає членів від 1
року до 40 літ жити.

Вступне після літ.
СОЮЗ ПЛАТИТЬ:

В разі смерті члена класи „А“
(піле посмертне) \$1000.00,

В разі смерті члена класи „Б“
половину посмертного \$500.00

Посмертне за жінку або мужа
члена класи „А“ 400.00 дол.

Посмертне за жінку або мужа
члена класи „Б“ 200.00 дол.

Посмертне за діти від 15.00
до \$300.00.

В разі утрати: а) обох очей
міг або рук \$1000.00,

б) одної руки, ноги або ока
\$300.00.

См. отець родинн в шпиталі
божєвільних, Союз платить що
року родині \$150.00.

Хто хоче вступити до
Союзу, мусить вписатись
також до братства, яке на-
лежить до Союзу.

Вамне
для П. П. Секретарів
Р. Н. Союзу.

Повідомляю раз на все,
що всі гроші належачі до
каси Р. Н. Союзу, посилає
ся так: на money-order-ах
або чеках виписує ся імя
Alex Sharshon, Shamokin,
Pa. Дальше так записаний
money-order або чек не по-
силає ся до Голов. Касієра,
але враз з виказами до
Голов. Секретаря. Головний
секретар опісля відсилає їх
до Голов. Касієра.

С. Ядловський,
Голов. Секретар.

ко баламути в братстві (а все за дурні), що до нині згоди нема. Другий, то старший газда П., який дуже прикладний і ревний Русин а десь дав ся замотати чия молоденьку Ільковича, що ему і фірмо сина не вибеш з голови Обчества. У него Обчество то більше як царство небесне. Він би і на царолавну мерковцю і на бородатого батюшку вже пристає, як би іно Обчество так закомендерувало. По за них є ще кілька молодих песників, що бігають як дурні по гавзах і намовляють до царолавного Обчества, бо хто належить до Союзу, то кричить господи смаркатенький Ілько, що він не Русин а Поляк, Українчик. (От! дивіть ся, який мудрий!)

Помимо тої царолавної трохи голоти, є ту дуже, як пізнаємо, порядні і чесні люди і добрі патріоти, котрі дбають — як мені розказували — о школу, паграфію, о розвій народний і о Союз. Коли я поспитав о імена, то мені вказали імена таких людей, як: д. Михайляк, Ядлош, Дзямба, Бабяка, Прегонь, Федорко, родина Королишинів і другі, яких імен вже не пам'ятаю. Дивно мені лишень одно, що за мало пристає до братства і до Союзу. Осо бливим недбалством — як казали мені — грішать люди замешкалі тутки, з Поділя. Люди сі дуже обаятні на всьо: на школу, на організацію, на братство. Думають, що як колись мають вернути до краю, то вже їм в Америці нічого не треба. Як би так всі думали, тоб ніколи до нічого не дійшли, ані нічого доброго не зробили.

Гей товариші Русини, товариші Когусяни, чи Ви брати Лемки чи Подоляки отрасите ся вже раз з тої темноти царолавія, говіть від себе сю проказу на гори, дебра і ліси! Най щезає! Вставайте ся, що між Вами те хтось може обізвати ся або пристає до Глупчества, що тягне так безвистидно до Москаля.

Ми не Москалі, а Русини! Русини одної нашої рідної матери, котра обіймає нас всіх братів замешкалих на Україні, в Галичині, Буковині і Угорщині. Приставайте всі і тримайте ся нашої одної руської робітничої організації, Союзу, який має найліпший уклад і заряд і який найсовіснійше і найліпше виплачує помертне і за помогоу і який ніколи не може збанкрутовати, бо має розмет.

Тримаймо ся разом брати Русини, чи ми працюємо в Когус, чи в Трой, чи в Ватервіль, сходім ся на весільні балі всі разом, лучім ся разом, бо так близько одні других мешкаєм, заохочуємося взаємно. працюймо і піднесім нашу Русь сьвяту і не забуваймо, що ми не зрадники, запроданці московські, а правдиві Русини-Українці!

Русин-патріот!

Справозданє касове

„Рус. Нар. Союзу“ за місяць Липень 1908 р.

Vid.	Miscevost	\$	c	Vid.	Miscevost	\$	c
1 Shamokin, Pa.	384.80			97 Marion Heights, Pa.	13.20		
2 Mt. Carmel, Pa.	73.75			98 Shenandoah, Pa.	38.23		
3 Olyphant, Pa.	285.60			99 Wilkes Barre Pa.	103.05		
4 Jersey City, N. J.	110.30			100 McKeesport, Pa.	24.75		
5 Mt. Carmel, Pa.	93.75			101 Canonsburg, Pa.	7.00		
6 Brownsville, Pa.	127.25			102 Cleveland, O.	102.80		
7 McAdoo, Pa.	188.60			103 Export, Pa.	22.54		
8 Elmira, N. Y.	54.45			104 Perth Amboy, N. J.	131.00		
9 St. Clair, Pa.	80.45			106 Chicago, Ill.	150.86		
10 Ansonia, Conn.	106.50			107 Sayre, Pa.	58.30		
11 Waterbury, Conn.	33.75			108 New York, N. Y.	81.80		
12 Yonkers, N. Y.	106.50			109 Ellsworth, Pa.	35.70		
13 Troy, N. Y.	38.20			110 Leedsdale, Pa.	33.75		
14 St. Louis, Mo.	111.55			111 Allegheny, Pa.	18.25		
15 Buffalo, N. Y.	40.50			112 Newark, N. J.	14.45		
16 Lansford, Pa.	271.85			113 New Florence, Pa.	37.50		
17 West Pawlet, Vt.	26.25			114 Dunmore, Pa.	68.75		
18 Seymour Conn.	37.50			115 New Philadelphia, Pa.	38.75		
19 Priceburg, Pa.	94.90			116 Chisholm, Minn.	18.35		
20 Jessup, Pa.	83.20			117 New York, N. Y.	49.89		
21 Mayfield, Pa.	20.75			118 Pittsburg, Pa.	23.19		
22 Manown, Pa.	3.75			119 Latrobe, Pa.	43.00		
23 Homestead, Pa.	52.65			120 Spangler, Pa.	64.85		
24 Shamokin, Pa.	24.93			121 Trenton, N. J.	194.45		
25 Trauger, Pa.	65.35			122 Trenton, N. J.	58.35		
26 Belle Vernon, Pa.	48.75			123 Scranton, Pa.	194.17		
27 Glen Lyon, Pa.	68.65			124 Onirod, Pa.	27.85		
28 Mahanoy Plane, Pa.	169.85			125 Chicago, Ill.	24.03		
29 Rhone, Pa.	36.95			126 Beaver Dale, Pa.	40.60		
30 Breslau, Pa.	109.35			127 Buffalo, N. Y.	17.50		
31 Eleanor, Pa.	48.75			128 Lorain, O.	16.25		
32 Trauger, Pa.	60.00			129 Sykesville, Pa.	57.89		
33 Northampton, Pa.	237.53			130 Pittsburg, Pa.	27.29		
34 Old Forge, Pa.	25.10			131 Buffalo, N. Y.	—		
35 Whitney, Pa.	47.00			132 McKeesport, Pa.	43.15		
36 Scottsdale, Pa.	50.40			133 Newark, N. J.	12.80		
37 Chisholm, Minn.	60.22			134 Ernest, Pa.	48.75		
38 Auburn, N. Y.	101.14			135 Smoke Run, Pa.	134.12		
39 Syracuse, N. Y.	70.48			136 Carnegie, Pa.	38.63		
40 Scranton, Pa.	162.39			137 West Seneca, N.Y.	12.50		
41 Westmoreland, Pa.	57.25			138 Philadelphia, Pa.	9.85		
42 Passaic, N. J.	82.45			139 Oil City, Pa.	31.25		
43 Simpson, Pa.	41.25			140 Youngstown, O.	48.45		
44 Mt. Carmel, Pa.	11.95			141 Little Falls, N. Y.	17.65		
45 Philadelphia, Pa.	52.05			142 Elisabeth, N. J.	22.54		
46 Plymouth, Pa.	217.70			143 Windber, Pa.	51.25		
47 Ambridge, Pa.	71.95			144 New York, N. Y.	31.50		
48 McKeesport, Pa.	150.20			145 Altoona, Pa.	27.50		
49 Powhatan, W. Va.	19.75			146 McKees Rocks, Pa.	22.50		
50 Desloge, Mo.	15.70			147 Allentown, Pa.	38.85		
51 Yatesboro, Pa.	41.95			148 California, Pa.	30.70		
52 Holyoke, Mass.	63.65			149 West Seneca N. Y.	17.00		
53 Pittsburg, Pa.	285.60			150 Irwona, Pa.	30.88		
54 Terryville, Conn.	15.30			151 Allentown, Pa.	9.80		
55 Carnegie, Pa.	107.35			152 Homestead, Pa.	48.75		
56 Allegheny, Pa.	49.45			153 Berwick, Pa.	24.05		
57 Cohoes, N. Y.	30.75			154 Dunmore, Pa.	43.64		
58 Ramey, Pa.	169.51			155 Perth Amboy, N. J.	28.32		
59 Leinsering, Pa.	32.60			156 Chattaroy W. Va.	8.75		
60 Baltimore, Md.	8.25			157 Donora, Pa.	41.73		
61 Dunlo, Pa.	94.50			158 New Kensington, Pa.	33.20		
62 Monessen, Pa.	93.20			159 Parkimer, N. Y.	36.55		
63 Ford City, Pa.	96.55			160 Jamaica, N. Y.	36.38		
64 Gradatim, Pa.	7.50			161 Tower City, Pa.	26.25		
65 Elizabeth, N. J.	81.89			162 Scranton, Pa.	18.09		
66 New York, N. Y.	47.40			163 Edmonton, Alta., Can.	22.50		
67 Butler, Pa.	178.20			164 North Hadley, Mass.	21.10		
68 Ansonia, Conn.	23.20			165 Chicago, Ill.	32.65		
69 New York, N. Y.	35.85			166 Barnesboro, Pa.	61.14		
70 Jersey City, N. J.	84.30			167 Cumbola, Pa.	21.00		
71 Franklin Furnace, N. J.	39.95			168 Perth Amboy, N. J.	24.20		
72 Alden Sta., Pa.	70.39			169 Scranton, Pa.	35.70		
73 Providence, R. I.	11.40			170 Chauncey, Pa.	26.15		
74 Granville, N. Y.	22.50			171 Pittsburg, Pa.	8.65		
75 Mt. Carmel, Pa.	35.00			172 Saltsburg, Pa.	21.25		
76 Newark, N. J.	33.56			173 Cleveland, O.	24.05		
77 Yorkville, O.	29.45			174 Oxford Furnace, N. J.	33.50		
78 Minersville, Pa.	217.05			175 Detroit, Mich.	12.50		
79 Meyersdale, Pa.	26.95			176 New Burgh, N. Y.	15.00		
80 Pleasant Valley, Pa.	73.20			177 Vergeville, Alta., Can.	7.50		
81 Baltimore, Md.	19.75			178 Manchester, N. H.	12.15		
82 New Alexandria, Pa.	151.25			179 St. Louis, Mo.	17.50		
83 Carnegie, Pa.	12.40			180 Scarbo, W. Va.	20.70		
84 Canonsburg, Pa.	63.75			181 Michel B. C.	22.85		
85 Hazleton, Pa.	202.90			182 Dixonville, Pa.	17.80		
86 Olyphant, Pa.	68.50			183 Sunderland Mass.	24.30		
87 Dancaster, N. Y.	21.95			184 Whiting, Ind.	15.36		
88 Cross Fork, Pa.	13.60			185 Hazleton, Pa.	49.60		
89 Simpson, Pa.	21.25			186 McAdoo, Pa.	10.00		
90 Centralia, Pa.	26.20			187 Ford City, Pa.	35.65		
91 McKees Rocks, Pa.	65.89			188 Ginter, Pa.	15.85		
92 Taylor, Pa.	143.85			189 South Fork, Pa.	24.80		
93 Newburgh, O.	22.50						
94 New Britain, Pa.	56.80						
95 Beavers Meadows, Pa.	60.95						
96 Pittsburg, Pa.	83.45						

Прихід за липень с. р. е. 11.171.95

З того розмет за Липень 10.765.60

З вступ. грам., відзн. і т. д. 300.07

До розмету за Юній 106.28

Разом 11.171.95

РОЗХІД.

Посмертне по бл. п.:

Михайлі Чупак Мт. Кармел, Па.	1000.00
Михай і Кацк Лансф рд, Па.	1000.00
Юрію Масняк Питсбург, Па.	568.22
Василью Пищевят Ньюарк, Н. Дж.	287.43
Альфонзю Білінським Перт Амбой, Н. Дж.	1000.00
Семані Цюрих Йонаерс, Н. Й.	500.00
Грицю Дадюк Сентраліс, Па.	215.00
Маріі К ланір Лансфорд, Па.	400.00
Маріі Сувак Лансфорд, Па.	400.00
Анні Тарнак Травгер, Па.	400.00
Анні Ленчак Трентон, Н. Дж.	400.00
Анні Косар Йонкерс, Н. Й.	400.00

За помогою для

Івана Гринько Мт. Кармел, Па.	100.00
Онуф, а Тома Плимавт, Па.	100.00
Юрія Руснак Бравнсвил, Па.	100.00
Френка Пашкевич Балтимор, Мд.	100.00
Гаврила Наш Реймі, Па.	150.00

Сирітська часть

Іван Фрцко Донмор, Па.	500.00
Лука Дзямба Ватербурі, Конн.	400.00
Андрей Бирва Йонкерс, Н. Й.	36.00
Платня Голос. Урядників Р. Н. С.	190.00
Орган Р. Н. Союзу	884.60
Бонди тредс. обох секр. і органів.	43.55
Адміністрація Р. Н. Союзу	165.87
Латинські черенки на нову газету	220.57
Друки Союзу латинськими буквами	134.00
Друкарня і часопись Свобода від спілки	16.855.00
Позичка друкарни для провадження бизнесу	500.00

Разом розхід за Червень с. р. е. 27.050.24

Зіставлене:

Прихід за Липень с. р. е.	11.171.95
Готівка з кінцем Червня с. р. була	44.691.87
Весь прихід е.	55.863.82
Розхід за Липень е.	27.050.24
Готівка з кінцем Липня е.	28.813.58
З того Сирітський Фонд виносить	23.197.53
Резервовий Фонд	771.40
Народний Фонд	1.834.44
Бідний Фонд	1.914.44
Розпорядимий Фонд	1.095.77
Разом	28.813.58

Дм. Капігула, гол. предсід.

А. Шаршонь, гол. касієр.

С. Ядловский, гол. секр.

Діти сонця.

І ге лишень в поетичнім вислові, але в цілім того слова значіно ми есьмо дітьми сонця. Усе тепло, усе світло, маємо від сонця, а дальше усе що дихає і живе на землі завдачує своє істноване тільки од ному сонцю.

Сонішне світло безпо середно будає усі рослини, трави, зела, дерева. Не буде сонця, не моглиби росли в одна стеблєнка. А коли-б не було ростин, не стало б також і в одну мить усіх звірів, що живуть рослинами, дальше звірів, що їдять мясо, а наконєць не стало б і людий. І так без сонця не стало-б життя на землі.

Що жите людське зависить безпосередно від сонця, се кождий чоловік відчуває, хоча й не всі здають собі з того справу. Коли на небі сонце асно сяє, коли гарний і погідний день, тоді і чоловік веселий, легкий що здаєть ся полетіти де, аж під небо. Коли знова сонце сховає ся за важкі, чорні хмари а дощ плаче по шибях, то чи не злягає тоді на душу чоловіка якийсь сум, туга, щось так йому важко і невесело, хоч нераз він не має ніякої реальної причини до того.

Ученим се давно було звисне, чому то так і вони почали вбирати, числити і переконали ся, що поміж

сонцем а людським здоров'єм є тісна звязь. І так еще перед 20 роками один учений, Гелерт, виказав що коли на сонці виступають густіші і більші „плями“, то тоді і далеко більше людий вмирає на землі. А сі сончні „плями“ виступають дуже регулярно: вони протягом 4 1/2 року безпереривно збільшують ся а потім через 6 літ поступенно маліють і зникають щоб дальше знова протягом 4 1/2 літ росли і т. д.

Отже переконано ся, що в тих роках, коли сонце виказує найбільше своїх плям, то в тих роках найбільше людий вмирає. Се тому, що коли плями покріють значну часть сонця, тоді і на землю дістає ся менше сонішного проміння. А тепер, як виказала наука, причиною майже кождої недуги суть бацилі або бактерії, се є такі дрібнєнькі животики, яких голим оком не доглянути а які суть так дрібнєнькі, що в одній приміром краплі води помістять ся їх кількості мільонів. Отже як переконано ся, то лучі сонця вбивають сі бацилі, а тим самим вбивають і причину слабости.

І се насунуло гадку при помочи лучів сонця вбивати заразки хвороби у за недужавших людий. Поки що однак, сі проби не дали достаточних результатів однак мимо сего нинішня медицина дуже часто уживає такої хоч посередно промінів сонця.

Але все такої ми маємо повне право до імени: Діти сонця....

Справозданє насове

Руск. Молод. Союзу

за місяць Липень 1908 р.

Від	Місцевість	\$	c
1 Shamokin, Pa.	10.00		
2 Mt. Carmel, Pa.	1.50		
3 Olyphant, Pa.	8.00		
5 Mt. Carmel, Pa.	1.70		
6 Brownsville, Pa.	1.50		
7 McAdoo, Pa.	8.35		
8 Elmira, N. Y.	7.40		
9 St. Clair, Pa.	5.25		
10 Ansonia, Conn.	5.70		
11 Waterbury Conn.	1.25		
12 Yonkers, N. Y.	1.75		
14 St. Louis, Mo.	4.75		
18 Seymour, Conn.	1.60		
19 Priceburg, Pa.	9.32		
20 Jessup, Pa.	2.25		
21 Mayfield, Pa.	50		
23 Homestead, Pa.	4.50		
25 Trauger, Pa.	75		
26 Belle Vernon, Pa.	50		
27 Glen Lyon, Pa.	8.10		
28 Mahanoy Plane, Pa.	3.15		
29 Rhone, Pa.	4.25		
30 Breslau, Pa.	3.35		
33 Northampton Pa.	16.87		
35 Whitney, Pa.	1.50		
36 Scottsdale, Pa.	4.85		
37 Chisholm, Minn.	4.53		
38 Auburn, N. Y.	3.25		
39 Syracuse, N. Y.	1.25		
40 Scranton, Pa.	1.50		
42 Passaic, N. J.	9.05		
43 Simpson, Pa.	2.25		

Нільна слів до заяви Монессенських Русинів „Нова Чернов в Монессен. Па.“

В попереднім виданню „Свободи“ ч. 37. помістили Русини, земешкалі в Монессен, Па. заяву що-до основи нової церкви там-же. Позаяк порушують моє ім'я а їх заява недокладна, я змушений отримати до загальної відомості отсі факти:

При кінці м. Фебруара с. р. дістав я письмо від п. Сивика з Монессен, Па. в котрім в імені Русинів галицьких монессенських просить мене в наслідок їх мітингу о прораду і поміч в організованню їх парохії, бо вони писали до Преосв. С. С. Ортинського, але від двох неділь не дістали жадної відповіді.

Я не відповів ніч на письмо п. Сивика, а довідав ся пізніше, що й Преосв. Епископ не міг їм відповісти, бо за той час був в подорожі.

Якось 2 тижні по тім письмі приходять до мене Іван Чарножицький і Іван Крупняник з Монессен, розказують, що угорські Русини в Монессен збаламучені „А. Р. Вістником“ плюють і визивають епископа; на мітингу скликанім о. Пастелієм в цілі узнання головою їх вспільної церкви епископа Ортинського виражали ся так погано, що не можна сего повторити, що визивають їх, галицьких Русинів, розмаїтими словами, зневажають їх в церкві, що они то не годні більше стерпіти, рішали отворити нову парохію, списали вже своїх людей і просять мене їм помочи.

Я їм на то відповів: майте луде добрі, розум і серце, та не додавайте хоть ви гризоти до баламучств, яких вже повно має епископ, бож знаєте, що епископа задачею не дробити а роздроблене назад лудити. Будте терпеливі же до Конвенції „Соединенія“. Може знайдуть ся в Соединенію луде з серцем і розумом, що возьмуть верх над голою, перестануть дурниці писати, утишити ся все тай ви дістанете свою сатисфакцію.

Луде мене послухали, мали мітинг і рішили чекати аж по конвенції „Соединенія“.

Я більше недопитував ся, не інтересовав ся, бо вже досить з мене таких бізнесів, аж в перших днях Августа приходять до мене Іван Гавриляк і Николай Вандзіляк, представляють знов справу, показують угоду, зроблену на закупи First Christian Church, на що дали вже 1000 дол. завдатку, і просять допомогти їм, бо інакше всьо піде на царське. Тоді доперва назначив я день на мітинг, прихав і дізнав ся, що причиною, за для котрої они закладають другу парохію, є: „русини угорські збаламучені А. Р. Вістником кричали на мітинг парохіяльним скликаним нашим священником о. Пастелієм, що ніколи не передають своєї церкви на епископа гр. кат. in trust ані на жадного другого, що теперішнього гр. кат. епископа они не узнають епископом над собою, що кричали: „дай свою мац записку на біскуп а не нашу церкву“, що протопони — збаламучені Вістником — стали відступниками від гр. кат. віри і церкви, а ми хочаби остати греко католиками не можемо бути разом з ними“. Така є причина і історія нової церкви в Монессен, Па.

Хто тому винен? Не луде, не не місцевий священник о. Пастелій, котрий всьо можливе робив, щоб викоренити кукіль, засіяний між его стадом, отцям духовним Лавришином, Яковичом, Чопейом Ник., Васовичом — перепрашаю Д-р прецінь, Мг. Голошняком і Сдещовичом. Винні сему повиспі священники, котрі держачи одвічальні уряди в „Соединенію“ позволяли і позволяють друкувати брукові напади на епископа в орга-

ні тогож „Соединенія“, чим вносять анархізм в гр. кат. церкву. Павел Юревич Жаткович нич тому не винен, бо се собі „великий чоловік до малих інтересів“, „неграмотний редактор“ котрий готов кожного часу відкрити імена всіх тих, що з рівності до діл греко католицької віри поховали ся за его плечі.

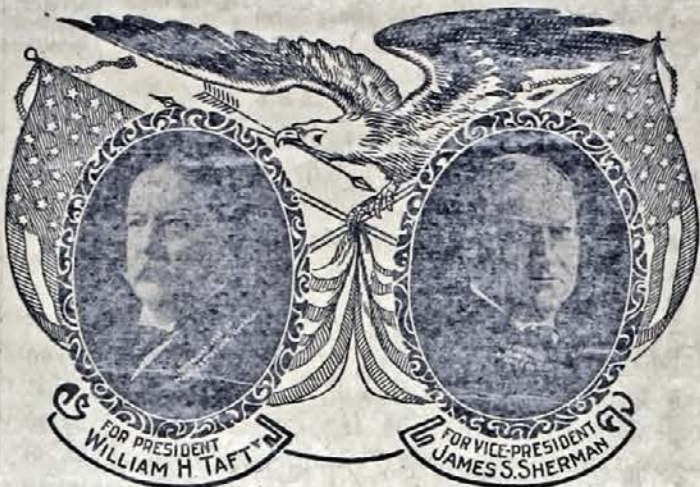
о. М. Стефанович.

Накладом „СВОБОДИ“ вишли Папері листов.

окрашені гарними вінетами і портретами наших руских геніїв — Шевченко, Драгоманів, Франко, Лисенко і Богдан Хмельницький. Продає друкарня „Свободи“ по ціні 50 пнт. за 25 штук. Адрес: „СВОБОДА“

184 Hudson Str. New York, N. Y.

Надіслане.

Партія котра спомагає робітників.

Що зробили Републіканці для зарібників?

Найбільше наших країв, котрі суть натуралізовані горожане в сім краю, суть робітниками, котрі працюють за денну платню, і котрих інтереси як робітників, мають бути стережені. Їх голос єсть великий а тимсамим важний, і они можуть зробити багато, если тільки сконцентрують свої сили. Они повинні сконцентрувати їх в користь тей партії, котра зробила найбільше для них, понеже се єсть доказ, що тій партії лежать їх інтереси на серці, що она буде на будуче хоронити їх, утворить тіло закону давче, котре буде їм прихильне і буде робити все, щоб полішити їх долю. Републіканська партія була в стаї робити се передше, робить се і тепер і буде робити також і в будучности. І ми є певні сего, що так буде, позаяк ми пересмотріли рекорд теперішньої робітничої легіслатури. Републіканська партія установила бюра робітничі в 26 Републіканських стейтах, установила інспекторські комісії фрик в 23 Републі. стейтах, постаралась о даремні бюра праці в 13 Републі. стейтах, завела мирно угоду суди в 18 Републі. стейтах, заборонила брати до праці дітей нижше 14 літ в 23 Републі. стейтах, ораничила години праці для дітей в 24 Републі. стейтах, заборонила працювати шкільним дітям в 26 Републі. стейтах, заважала пічну працю дітей в 18 Републі. стейтах і заборонила небезпечно — загрожуюче житю дітей занятя в 12 Републі. стейтах. Так само ограничено години праці жінок в 15 стейтах, зрегульовано так звані „світ шапс“ в 10 стейтах, зажадано, щоб платня була плачена тижнево, або місячно в 17 стейтах, забезпечено членів робітничих Юній в 14 стейтах, і забезпечено ювійні знамена (лейбеле) в 28 стейтах.

Будь яка партія, котра зробила тільки, заслугоє на робітничі голоси, і на підставі того ургуюсь наших країв, голосувати на Тафта і Шермана, Републіканських кандидатів на Президента і Заступника Президента, котрі з'обов'язують ся продовжати працю Партії, яка до сего часу так знаменито була ведена.

Від Редакції: Поміщаючи сей авертайзмент редакція не бере на себе ані не вкладає на нікого жадних з'обов'язань.

MERCHANTS NATIONAL BANK

Шенандоа, Па.

Капітал 100.000.00 дол.
Надвизка 120.000.00 дол.
Депозити вище пів міліона долларів.
Се є NATIONAL BANK чартерований Урядом Злучених Держав і під безпосередню контролю тогож уряду.

Є се одиникий Банк в Шенандоа, Па. що має свій власний будинок, в яким містять ся почта.

Вкладайте гроші до того Банку а дістанете від них процент. Банк сей виплачує що року тисячі долларів проценту своїм коштумерам, котрі мають в ній свої гроші.

Там розмовляє ся по руски.

Merchants National Bank
за роі улиць Мейн і Лойд,
Shenandoah Pa.

Читайте уважно!

Звертаємо увагу усіх Ві. Родимців що одиникий управління до пересилки грошей на стейт Коннектікот є

ГАВРИЛ ДЗЯДИН,
130 Main Str., Derby, Conn.

Лийє в нотарем публичним і має кавцію в стейті в сумі 10.000 долларів.

У всякій справі удавайте ся лиш до него. Він виробляє повновасти, контракти купна і продажі і т. д. Полагоджує справи військові як уувільнення від асентурунку, контролю, виправ і т. п. Продає шифарти на всі ліній корабельні. Мінше і пересилає гроші до всіх країв.

Тому, Родимці, проч в тужимм а удавайте ся лиш до:

GAERIEL DZIADUK,
130 Main Str., Derby, Conn.

Читайте уважно!

Руский Лікар Doctor S. Robert Schultz

39 East 7th Str. New York.

Телефон 3645 Orchard.

Лічить усякі недуги діточі, мужескі і жіночі.

Вилічене — сли можливе — гварантує ся. Лічить після найновіших систем електрикою, та посідає найлутші електричні машини.

Досліджує при помочи промінів Рентгена. Nebulitzer — одинокое найуспішніше средство проти катару при помочи інгаляції.

DOCTOR SCHULTZ

39 E. 7th Str., New York City,

поміж 2 а 3 евеню.

Оден з найбільших броварів в Америці.

ПАРІТЬ ПИВО НА КРАСВИЙ СПОСІВ, ВЕЗ ВСЯКИХ ПРИМІШОК.

Хто лиш раз по- Голова від него
коштує сего пива, ніколи не болить,
то иншого вже не бо єсть здорове і
буде пийти. поживне.

НЕ ТРЕБА ЕГО ЗРЕПШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРІТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.
NIGHT CALL 4854.

Книжки

які можна дістати в окладі книжок „Свободи“:

Америка 15 ц.
Англія та пустельнік і т. п. 15 ц.
Біблія велика 2 дол.
Борба клас і чому робітники організують ся 15 ц.
В Старім і Новім краю 25 ц.
Гріхи міліонерів і т. п. С. 7. 15 ц.
Дещо з історії православної місії в Америці 10 ц.
Дещо про зьвірата 30 ц.
Дві левади і т. п. С. 5. 15 ц.
Дорога любови, то Бога до рога. С. 6 15 ц.
Драгоманів 25 ц.
Емігрант 15 ц.
Жовнір 10 ц.
Журавлі 10 ц.
Житє Ісуса Христа 1.50 дол.
Житє зарібки, організації і т. п. в С. о. д. жаях 15 ц.
Земельне питан 15 ц.
Зуб за зуб 10 ц.
Історія Руси з образками 10 ц.
Капітал і праця 15 ц.
Книжка Рахункова 50 ц.
Казки про Жидів 15 ц.
Марія 10 ц.
Многострадалий народ, огляд історії українського народу 20 ц.
Навернений Грішник 20 ц.
Народний рух австро-угорських Русинів 15 ц.
Новий Завіт 2 дол.
Образки і загадки 10 ц.
Оповідання 15 ц.
Оповід. про заздрих богів 10 ц.
Про відступників від православія 10 ц.
Про нутро землі 25 ц.
Підземні скарби 25 ц.
Покуса 10 ц.
Псалтир 1 дол.
Релігійні віровання старинних народів 20 ц.
Розмова Поляка з Русиним 10 ц.
Смерть 10 ц.
Стародавні казки та оповідання 15 ц.
Степові луде 15 ц.
Страйк 20 ц.
Стріляй на смерть робітничу драму 15 ц.
Товариска ворожка 15 ц.
Унія в Америці 20 ц.
Хто з чого живе 15 ц.
Які то є люди на землі, з 20 образками 50 ц.
Як мужик ходив до царя правди шукати 15 ц.
Через кордон 15 ц.
Якої нам треба науки 5 ц.
Руско-англійський тлумач 60 ц.
Польско-англійський тлумач 60 ц.
Коляди 15 ц.
Молитвенники в красній оправі
Бог Надежда моя 2.50 дол.
Хліб Душі 2.50 „
Druh Duszi 1.50 „
Druh Duszi (в звич. опр.) 75 ц.
Молитвенник малий 1.50 дол.
Вінець 1.50 „
Зборник 2.30 „

Також можна дістати:

Книжочки колекторські церковні 10 ц.
Книжочки Братські 10 ц.
Метрики хрещення 3 ц.
Метрики шлюбні 3 ц.
Метрики смерті 3 ц.
Поміники померших душ 10 ц.

Пишіть на адресу:

Swoboda,
184 Hudson Str., New York, N. Y.

THE FIRST NATIONAL BANK

OF MINERSVILLE, PA.
Капітал \$50.000.00. Надвизка нерозділені зиски \$93.000.00

Заснований 1864 року.
Найстарший Народний Банк і Скухли Кавіті.

Провадить загальний банковий бізнес. Видає міжнародні моті ордер, драфти і пересилає гроші до всіх частин світа Позичає гроші на реальности. Депозити сего банку подвоїлись протягом послідних 5 літ і виносять тепер зкоо \$500.000.00.

Гроші пересилає через фірму Knauth Nachod & Kuhne, New York, N. Y.

ТОВАРИСКА ВОРОЖКА,
домова гра для розривки.
Ціна книжочки 15 пнт.
SVOBODA
184 Hudson Str., New York.

РУСИНИ! Ся хочете дістати до- бру і шану домовину і щоб похорон винисв Вас як най- шанше, удайтесь до:

JOSEPH COLWELL,
180 MAIN STREET,
DERBY, CONN.

Telephone Calls Office 52-2,
„ „ House 18-2.

А подякуєте і пізнаєте
чесного чоловіка.

ВИРОБИ БРАЦКІ

машлі, шапки, відзнаки,
хоругви, уніформи.

R. H. MORGAN
13 N. MAIN ST.
SHENANDOAN, PA.

Стефан Рябець
має у себе найліпші напитки,
цигари і папіроси. Має таном
добре заряджену гресерню.
СПРОБУЙТЕ!
Mahanoy Plane, Pa.

Dr. J. SZLUPAS, 1419 N. Main Ave., Scranton, Pa.

Можна его бачити в офісі:
від 8-ої до 10-ої год. рано,
від 2-ої до 4-ої попол.,
від 7-ої до 10-ої вечер.
Old P'hone 1269-B

UNION Ticket Agency ПРОДАЖА ШИФКАРТ

203. Lackawana Ave.

SCRANTON, PA.

Найліпше місце, де можна купити шифкарту до старого краю, як також переслати гроші до Галичини, Угорщини, Росії і других країв по таній ціні.

Дасмо також позички на моргч.

\$3.50. Рідка спосіб-
ність! Ми закупили
за готівку цілий фаб-
ричний запас сях го-
динок за дуже низьку
ціну. Сі годники були
продавані по 15.00 дол.,
однак ми тепер продаєм
їх по 3.50 дол. Мають
на 20 літ тривалу поволучувану коверту.
Годники суть мужескі або дамські, гварантовані на 20 літ і висаджували ці-
лими камінями. Показують час як най-
докладніше і тому суть поручені усім
тум лудям, котрі працюють прим. при
зедіннях. Таку годнику висилаємо за
одержання 3.50 дол. або посилаємо через
експрес на С. О. D. 3.50 дол. і оплата
експресу уважнію кожного до ви-
ключної власности годника. Оглянути
ї можна ще перед заплатаю. ДАРОМ
гарний поволучуваний годник в бр-
локом до кожної годники. Пишіть до-
кладний адрес: R. A. FRETHER & Co. 52
Dearborn Str. Chicago, Ill. (41-44)

на 20 літ тривалу поволучувану коверту.
Годники суть мужескі або дамські, гварантовані на 20 літ і висаджували ці-
лими камінями. Показують час як най-
докладніше і тому суть поручені усім
тум лудям, котрі працюють прим. при
зедіннях. Таку годнику висилаємо за
одержання 3.50 дол. або посилаємо через
експрес на С. О. D. 3.50 дол. і оплата
експресу уважнію кожного до ви-
ключної власности годника. Оглянути
ї можна ще перед заплатаю. ДАРОМ
гарний поволучуваний годник в бр-
локом до кожної годники. Пишіть до-
кладний адрес: R. A. FRETHER & Co. 52
Dearborn Str. Chicago, Ill. (41-44)

Dr. E. J. LARKIN

Дентист. 40-08

Офіс отворений від 7-ої рано до 8-ої
пополуд. В неділі від 10-ої год. рано
до 12 попол.

24 Elizabeth Street, Derby, Conn
ВСІ РОБОТИ ГВАРАНТУЮТЬ СЯ.
Офіс жоло Derby Gas Company.

Одиникий руский адвокат і нотар
за цілу Америку
Доктор прав

ЮЛІАН ЧУПНА

Консулярний комісар.

Полагоджує всі справи в Галичині.
Процеса спадкові і ґрунтові. Відсудує
гроші від довжиків. Справи військові.
Спораджує контракти, повномочія і всі
листі і всі виписи гіпотечні.

3 N. Main Str. WILKES-BARRE, PA.

Адрес поштою: JULIAN CZUPKA, L. D.

P. O. Box 372, WILKES-BARRE, PA.